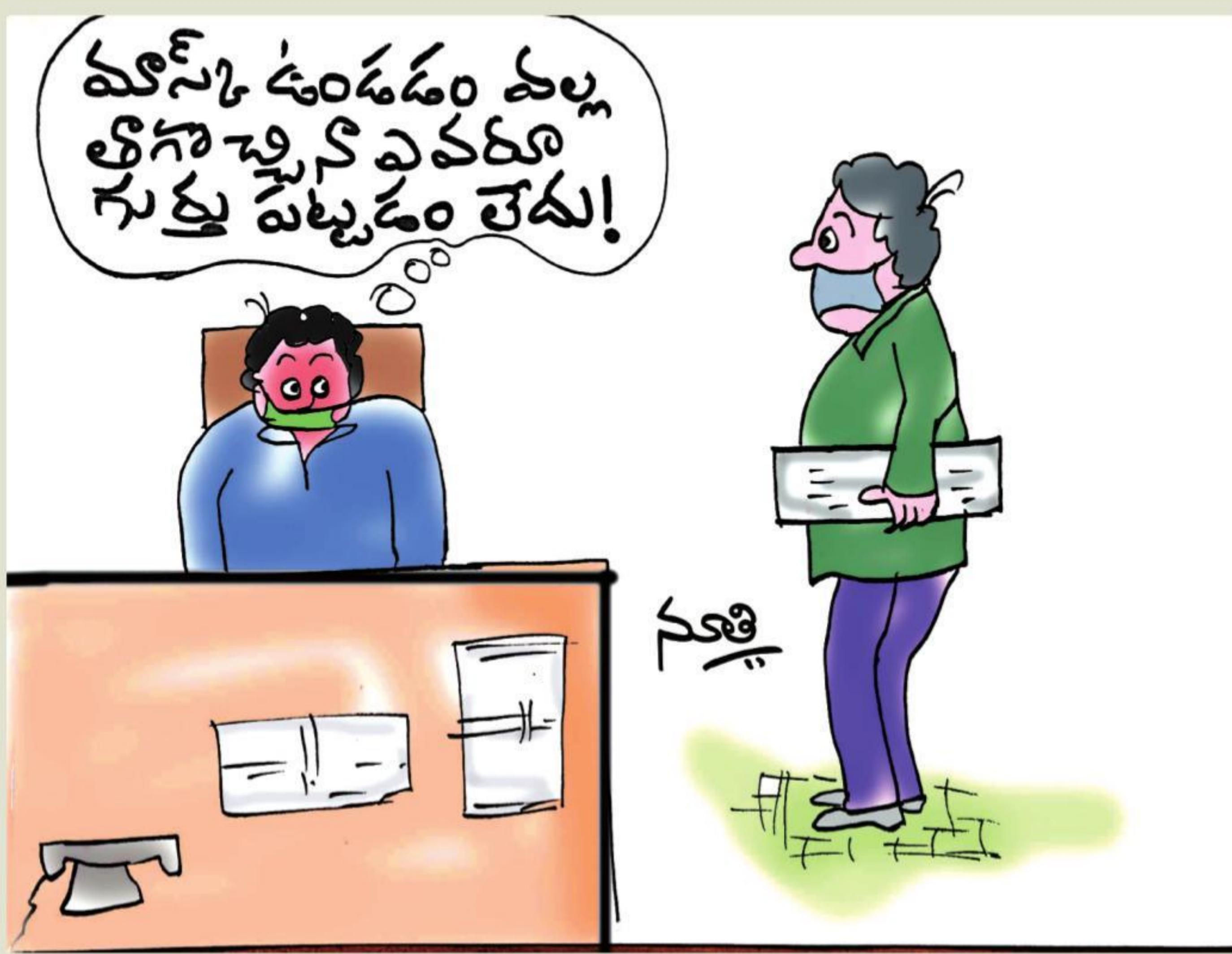
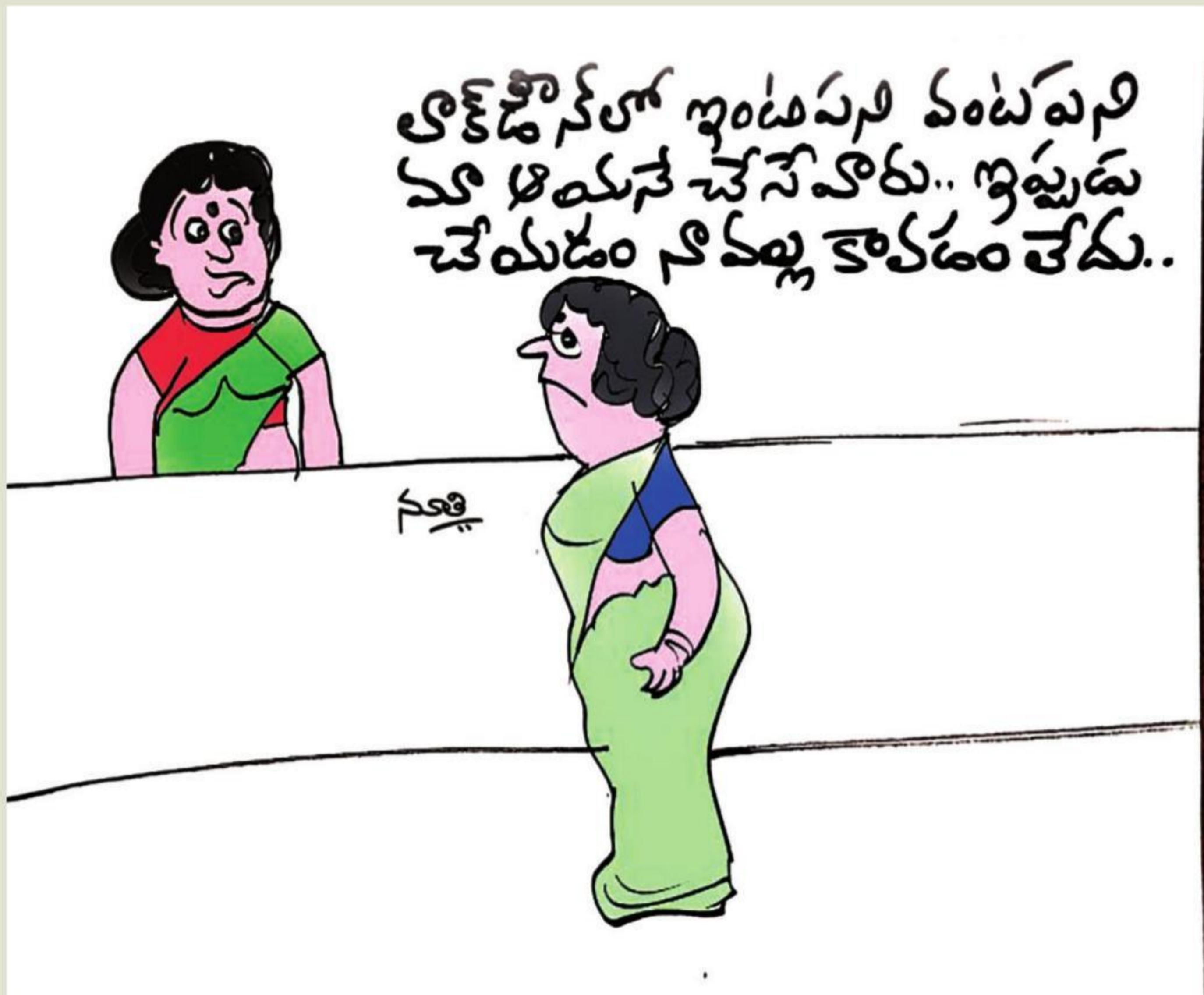

క్రీట్ ఇండియా స్వాత్మతో... సేవ ఇండియా

- 0 ఆగస్టు పదిహేను (చిన్న కథ) : దేవరాజు మహారాజు
- 0 అడవి మూగబోయింది (కథ) : శిరంశేట్టి కాంతారావు
- 0 పిల్లల మనసుపై వాండమిక్ ప్రభావం (ప్రత్యేక వ్యాసం) : డా॥ విలించి విలివించి

వికాసం	...5
పాటల ముచ్చట	... 6
ఆగస్టు పదిహేను (చిన్న కథ):	
దేవరాజు మహరీరాజు	... 7
పాశ్యాత్ముల అహంకారానికి	
మహాబూబ్‌బాహ్ సమాధానం	
మదర్ ఇండియా	... 8
అడవి మూగబోయింది (కథ):	
శిరంశేష్టి కాంతారావు	... 11
పిల్లల మనసుపై పాండమిక్	
ప్రభావం (ప్రత్యేక వ్యాసం): డా॥	
విలంచి విలివింటి	... 14
క్వీట్ ఇండియా	
సూఖ్యల్తితో.. సేవ	
ఇండియా	
(కవర్సెషన్):	
బండారు రమేష్	... 16
నెమలీక	... 20
వేల ఏండ్ల నాటి మానవ	
ఆనవాళ్ళు : కొండవిటి గోపి	...
22	
పదకేళి	... 24
సమీక్షలు (వింత జీవి,	
బ్లాక్‌బోర్డ్)	... 25
ఈ వారం కవిత్వం (వలన చీమలు, నేను)	... 26

ఆసుపత్రి గీతం

అంతరంగం

ఇది ఆసుపత్రుల కాలం, ఇది రోగాల రుతువు వైద్యులను దేవతలుగ కొలిచే కాలం. వరమివ్వని దేవతలపై అరిచే కాలం. వగచే కాలం. ఆసుపత్రులు ఈ ప్రపంచానికి అత్యంత అవసరమైన, ముఖ్యమైన కేంద్రంగా మారిన కాలం. మనిషి పెంచుకున్న, సమకూర్చుకున్న సంపదంతా ఒకపైపు ఆసుపత్రి ఒకపైపు బరువుగా తూగే కాలం. ఇప్పుడు వ్యవస్థల అనలు రూపాన్ని ఎక్కురే తీసి కళ్ళపై కొణ్ణి మరీ చూపిస్తున్న సందర్భం. రెండు వర్గాల సమాజాన్ని ప్రభుత్వాన్ని ప్రభుత్వాన్ని ప్రభుత్వాన్ని ప్రభుత్వాన్ని ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నాయి. ప్రజల రక్షణకు ప్రభుత్వాల చిత్రశుద్ధిని ప్రశ్నిస్తున్నాయి.

ఈ సందర్భంగానే ఆసుపత్రి గీతాన్ని అన్నయించుకుందాం.

“మంచాల మీద చితులు, వరండాల్లో చితులు, మోనంగా జ్యులిస్తూ ఇక్కొడొక ఆయమ్మ పుటుకున తెగి, అక్కొడొక ప్రాణం టుక్కున ఆగిపోయి..! మీరూ, ఈ ఆసుపత్రులు మా కోసమేనటగా, ఆ కట్టె నాకెందుకు, మీరే కాస్త నిప్పుటించండి - పుణ్యాత్ములు, మీరే మసి చేసి ఈ దేశం మీద చల్లండి” అంటూ ఎప్పుడో ఆసుపత్రి గీతాన్ని రాశారు శివారెడ్డి గారు. ఆ దృశ్యం నేడు మనందరి కళ్ళ ముందు కనబడుతోంది. ఆయన ఆసుపత్రిని ప్రతీకగా తీసుకుని ఈ సమాజ దుర్మాగ్నిల్ని ప్రశ్నించాడు, చిత్రించాడు. ఇప్పుడిది ప్రజలందరికి దృశ్యమాన మవుతున్నది. మన కళ్ళ ముందు స్నేహితులు, బంధువులు, మిత్రులు, తోచివాళ్ళు పిట్టల్లా రాలిపోతున్నారు. ప్రతి పొద్దు కొన్ని మృత్యు గీతాల్ని అలపిస్తూనే వుంది.

అయినా మన పాలకులు మన కోసం ఆలోచించాల్సిన, పని చేయాల్సిన, మన ఉటుతో, శ్రమతో నిలబడి పెత్తనం చేస్తున్న వారి ప్రాధామ్యాలు ఎలా వున్నాయి? వేటిపైన శ్రద్ధ పెడుతున్నారు? ప్రజలంతా ఆసుపత్రుల కోసం ఆర్చులు చాస్యంటే, ఆసుపత్రుల అవసరం రోజు రోజుకే పెరుగుతోంటే, ఒక్కటంటే ఒక్కటి కొత్తగా ఆసుపత్రిని నిర్మించే ప్రయత్నం చేశారా? మన రాష్ట్రంలో ఏం కడుతున్నారు! ఇప్పుడు ప్రజలకు ఆసుపత్రులు కావాలి కదా. డాక్టర్లు, సర్పులు, సహాయకులు కావాలి కదా! ఏమైనా వీటి గురించి చేశారా? దెనిపైన వెచ్చిస్తున్నారు? దేని కోసం ఆలోచిస్తున్నారు?

అందుకనే శివారెడ్డి కవి “ఏ ప్రశ్న అడగొద్దు, ప్రశ్న అడిగిన వాడు దేశ ట్రోపింగా, ప్రశ్న అడిగిన వాడు అభివృద్ధి నిరోధకుడు, బెత్తుడు తోక సుబుద్ది గౌర్విపుకా, ప్రశ్న అడిగిన వాడి శిరస్సు కోట కొమ్మకి వేలాడుతుంది చూడు, నోటిటో అడగకపోయినా వేలితో అయినా చూపించపడ్డు ఎవరు నిన్ను మేల్గొనున్నారు, నిదుర రాకపోతే ఆత్మహత్య చేసుకో” అని ఆసుపత్రి గీతంలోనే ఎంత వర్తమానపు సత్యాన్ని ఊహించాడు కవి.

యుద్ధాలకు రాకెట్లను వందల కోట్లతో కొనుక్కొని మేళ తాళాలతో సంబురాలు చేసుకుంటాము. వాటిని కొనుక్కొన్నందుకే ఛాతీలు పెంచేసుకుని మీసాలు మెలేస్తాము. ఇంకో వైపు అలయాలకు పునాది రాళ్ళే ఆర్థాటాల రాజకీయ భక్తిని కుమ్మరిస్తాము. యేండ్లుగా శ్రమనొడ్డి నిర్మించుకున్న రైల్సేలనూ రక్షణ వ్యవస్తనూ మన జీవితానికి అసరానిచ్చే బీమా రంగాన్ని వైపు కు ఫలహంగా ఇచ్చే పనులు పాలకుల ప్రాధాన్యాంశాలుగా ఉన్నాయంటే వీళ్ళు ఎవరి గురించి పని చేస్తున్నారో ఆలోచించాలి. నిజంగా ఇప్పుడు ఈ దేశానికి అత్యహసరం ఏమిటి? ఈ మాత్రం సోయిలేని వాళ్ళ పాలకులు. సోయుంది కానీ వాళ్ళు ప్రజా పక్కం కాదనేది ఎరుగక పోవటమే మనం చేసిన నేరం.

“కరుఱిఱాలదు- జాలి కురవడు, అన్యాయాలు ఆసుపత్రి నిండా ప్రమత్త ప్రయోగాల అపరేషన్లు, జైలు లాంటి అగ్గిపెట్టెల్లాంటి ఆసుపత్రి వలయంలో చిక్కుకున్న ఈ కాస్త ప్రక్కతీ ఊహిరాడక చస్తున్ది” అని వాపోయిన కవి దుఃఖంగానే నేడు ప్రేటు ఆసుపత్రులు మందే లేని రోగానికి లక్ష్మలకు లక్ష్మలు డబ్బులు పీక్కుతినే రాక్షసులుగా మారినా పాలకనేతలు పల్లెత్తు మాటలా మాట్లాడలేకపోతున్నారు. శావాలను కూడా డబ్బులిస్తేనే వొదులుతున్న దుర్మాగ్నాలను ఇంకెన్ని చూస్తారు వీళ్ళు. “ఆసుపత్రి కాసుపత్రి, రాచవుండు ఆసుపత్రి, గుండె పుండు ఆసుపత్రి” అని వర్షించారు శివారెడ్డి గారు.

“రోదన, పృష్ఠ్యే గర్జ కుపారాల నుండి ఊబుకుతున్న రోదన. నల్కికూల నుండి రోదన, ఈ దేశం బంగారు సంస్కృతి భూసీ చేసిన బతుకుల్నించి, మతాలు, దొంగ రాజకీయాలు, గాయపరిచిన ఉదయాల నుంచి, తగ్గలబడిపోతున్న మాల పల్లెల నుంచి, రేవట్లకు అల్లుకుని అనంతంగా ఏస్తున్న రోదన” అని శివారెడ్డి గారి ఆనాటి రోదనే మన కండ్ల ముందు నేడు కనపడుతున్నది. “ఈ దేశంలో ఆశ మాత్య చేయబడ్డది / వర్తమానం చెరచబడ్డది” అని ఆయన అనుట్టుగానే చెరచబడుతోంది. ఇప్పటికేనా ప్రజలు చైతన్యం వంతులై మేల్గొనాల్సి వుంది. అంతిమంగా ప్రజలే తమకేది అవసరమో దాన్ని సాధించుకునే శక్తిమంతులు. అందుకు శివారెడ్డి లాంటి కవులు ఏం చేస్తారంటే, చెట్లకు కళ్ళిస్తారు, గాలికి గొంతిస్తారు, అనంత శక్తి సంపన్మమయిన పద్మాన్ని ప్రజల చేతుల్లో పెడతారు.

‘తెర’ తియసి ముచ్చుట్టు

కాజల్కు అన్ని సందేహాలే!

ప్రసిద్ధ హిరోయిన్ కాజల్ అగర్వాల్ పెద్ద సందేహ ప్రాణి అనే చెప్పాలి. ఎందుకంటే, ఆమెకు 9వ తరగతి చదువుతున్న రోజుల్లోనే నేను అందంగా ఉంటానా? లేదా? అనే సందేహం పీడించేదట. అప్పుడు అంతర్ పారశాలల మొడలింగ్ పోటీలు జరిగాయి. ఆ పోటీలో పాల్గొన్న కాజల్ ‘మీన్ క్యాట్వోక్ ట్రైటీల్ గెల్పుకున్నాకే తన అందం మీద నమ్మకం కలిగిందట!

సినిమాల్లోకి వచ్చాక ‘ఈ రంగంలో నెగగలనా? ఒక వేళ నటి అయినా స్టార్ స్టేట్స్ వస్తుందా?’ అని మరో సందేహం. తొలిసారి ‘చందమామ’ చిత్రంలో తనను వెండితెరపై చూసుకున్నాక ఈ రంగానికి సరిపోతానని అనుకుంది. ఐతే, ‘మగధీరు’ లాంటి సూపర్ హిట్ సినిమాలో నటించాకే ‘స్టార్’గా రాణించ గలననే నమ్మకం కలిగింది!

కాజల్కి తను ఏవైనా ‘అడ్వెంచర్’ చేయగలిగే డైర్యూం ఉండా? లేదా? అనేది మరో సందేహం. షికాగోలో తన చెల్లెలు నిష్ఠా అగార్వాల్తో కలిసి ‘స్నై డైవింగ్’ చేసింది. 18వేల అడుగుల ఎత్తులో ఉన్న విమానం నుంచి అంత డైర్యూంగా, విజయ వంతంగా దూకేసరికి, తను డైర్యూవంతురాలిననే నమ్మకం కలిగింది!

అలాగే మన భారతదేశం పేదరికం నుంచి బైటపడి ఎప్పుడు బాగుపడుతుందనేది కాజల్కు అన్నింటికంటే చాలా పెద్ద సందేహం. ఏ నగరంలోనైనా సిగ్గుల్ దగ్గర తన కారు ఆగినపుడు యాచకులు చుట్టు ముట్టి బిచ్చం అడుగుతూ ఉండడం ఆమెకు చాలా బాధకలిగించే అంశం. మన దేశానికి స్టౌటంత్యం వచ్చి 70 యొండ్లు దాటినా కేంద్రంలో ఎన్ని ప్రభుత్వాలు మారినా, ఈ పరిస్థితి ఇంకా ఎందుకు మారడం లేదనేది ఆమెకు తీరని సందేహం!

- బి.కె. ఈశ్వర్

కాలం బహురూపి

ఎవరు కూడా

చిపరి తేదీ నిర్ణయించుకొని రాలేదు.

ఎకా ఎకిన ఎవలం ఎగిరిపోవడో

తెలువకుంటున్నది.

మొలకెత్తుడు వ్యాపించుడు

పండు పండినంకల మల్ల

భూమిలోనే రాలిపోవడు

కాలం కనిపెట్టిన ముచ్చటే

కానీ

కాని కాలం తరుముక వేస్తే

కడకు ఏకుడు ప్యాలాలు సల్లెటోడు

సుత ఎంబడి కనబడుత లేదు

సంపాదించిన సంపదా

అక్కెరకు రానిది అయింది.

రక్త సంబంధికులు రాకుంటొండు.

జెసిబి రెక్కలే పొక్కలు తోడుతై

పాలితిన్ కాయితంల

సుట్టిన తనువు మంట్లె కలుస్తది

ఎడమ చేత రెండు కట్టలు పేసే

మనుషులు లేరు

విషయం తెలిసి

ఎక్కెక్కి పడే దుక్క దారలు

ఉండవచ్చు ఉండకపోవచ్చు

ఈ వచ్చుడు పోవడు ఆట

ఎవ్వడు ఆడిస్తున్నాడో అంతుపట్టది

లోకమంతా చీపురు తోని

నూక్క పోయినట్టే అయితంది

భూమికి రోజింత

బరువు ఎక్కువ అయితందా,

మొస మర్రక ఇసిరిసిరి కొడుతంది

కాలం బహురూపులది

కన్న కొట్టి ఎప్పుడు ఎవ్వలను

కొంట పోతదో తెలువ కుంటున్నది

- అన్నవరం దేవేందర్, 9440763479

సోపతిష్టై మీ స్వందనలు sopathisunday@gmail.comక పంపించండి.

వైఫల్యమే విజయానికి తోలిమెట్టు

విజయం చేకూరినపుడు పొంగిపోవడం, వైఫల్యాన్ని ఎదుర్కొనపుడు కుంగిపోవడం మానవ సహజం. అయితే మనకు జీవితంలో అన్ని విజయాలే లభించవు. అందువలన వైఫల్యాలు ఎదురైన సందర్భంలో మనం మన ఆత్మవిశ్వాసాన్ని నడల నివ్వ కూడదు. మొక్కలోని దీక్షలో ముందుకు సాగాలి. వైఫల్యం ఎదుర్కొకుండా జీవితంలో విజయం సాధించిన దాఖల్లేపు. మనం ఈ ప్రపంచంలో విజయాలు సాధించిన వారి జీవిత చరిత్రలు మాత్రమే చదువుతాం. ఏ విజేత వ్యక్తిగత చరిత్ర పరిశీలించినా అందులో వైఫల్యాలు ఎదుర్కొన్న అనంతరమే విజయం సిద్ధించిందన్న విషయం మనకు అవగతమవుతుంది. ఇదెలా సాధ్యమైంది? మిత్రమా..వైఫల్యమే విజయానికి తోలిమెట్టు. అదెలాగా? ఒక సారి చూడాం. మనం ప్రతి విషయాన్ని రెండు కోవలుగా వర్గికరించడానికి అలవాటు పడిపోయాం. విజయాన్ని గాని, వైఫల్యాన్ని గాని గుర్తిస్తున్నాం తప్ప, ఈ రెంటికి మధ్య అనేక దశలున్నాయనే విషయాన్ని మనం గుర్తించడం లేదు. విజయానికి గాని, వైఫల్యానికి గాని మనం ముందు నుంచే ఒక ప్రాతిపదిక ఉంటుందన్న అభిప్రాయానికి వస్తాం. ఒక వ్యక్తి ఒక వ్యాపారాన్ని ప్రారంభిస్తాడు. పరిస్థితులు అనుకూలించక వ్యాపారంలో నష్టపోవచ్చు. కానీ ఆయన ఆ వ్యాపారంలోని మెలకువలను ఆకలింపు చేసుకుంటాడు. ఆయనే మరో వ్యాపారాన్ని ప్రారంభిస్తాడు. అందులోనూ నష్టపోతాడు. అయినా వ్యాపారానికి సంబంధించిన విలువైన సమాచారాన్ని ఆయన సంపాదిస్తాడు. ఇంకోక వ్యాపారాన్ని ప్రారంభిస్తాడు. అనతి కాలంలోనే ఆ వ్యాపారంలో లాభాలు గడిస్తాడు. ఇదెలా సాధ్యమైంది? వైఫల్యం ఎదురైందని ఆయన కుంగిపోయి ఇంట్లో కూర్చుంటే ఆయనను విజయం వరించేది కాదు. కానీ ఆయన తాను సంపాదించిన అనుభవంతో నూతన వ్యాపారాన్ని ప్రారంభించి అందులో విజయ శిఖరాలు అందుకోవడం కేవలం ఆయన ఆత్మవిశ్వాసం వల్లనే సాధ్యమైందనే విషయాన్ని మనం గ్రహించాలి. విజయం సాధించడానికి అవసరమైన విజ్ఞానం ప్రస్తుతం ఆయన మష్టిప్పుంలో నిండిఉంది. అంతేకాదు

వికాసం

అందరూ అన్ని రంగాల్లో విజయాన్ని అందుకోలేక పోవచ్చు. కానీ వారు వైఫల్యాల ద్వారా సంపాదించిన అనుభవం ఎంతో విలువైనది. సురేందర్ ఒక ఘ్యాన్ని షాపును ప్రారంభించాడు. ప్రారంభంలో అంతా సవ్యంగా సాగుతున్నట్టే అనిపించింది. కానీ క్రమంగా ఆయన షాపులో అమ్మకాలు తగ్గిపోయాయి. ఆయన ఎంతో శ్రమపడి ఆ వ్యాపారాన్ని ప్రారంభించాడు. కానీ నిరాశతో ఆయన తన వ్యాపారానికి ముగింపు పలికాడు. తన వ్యాపారం ఆగిపోయిందన్న విషయం ఆయనను ఎంతో కుంగదీసింది. తాను వైఫల్యం ఎదుర్కొ వలసి వచ్చిందని, తాను అసమర్థుడినని ఆయన తనను తానే నిందించుకున్నాడు. సురేందర్ లాంటి వ్యక్తులు మనకు అన్ని చోట్ల అగుపడతారు. అయితే వైఫల్యం సంభవించడానికి దారి తీసిన కారణాలను ఒక సారి విశ్లేషించుకోగలిగితే అలాంటి వారు త్వరలోనే విజయం సాధించ గలుగుతారు. తాను ఎంచుకున్న వ్యాపారానికి ఇంకా ఎక్కువ పెట్టుబడి కావాలని, ఆ షాపు జన సాంద్రత ఎక్కువగా గల ప్రాంతంలో ఏర్పాటు చేస్తే గిరాకీ అవుతుందని ఆయన గ్రహించాడు. ఆ విశ్వాసంతో ఆయన తన వ్యాపారాన్ని ప్రారంభించాడు. లాభాలు గడించాడు. మిత్రమా.. వైఫల్యం ఎదురవుతుందేమోనని మన భయపడవద్దు. వైఫల్యాన్ని విజయంగా మలుచుకునే శక్తి మనకుంది. ఒక మనిషికి వైఫల్యం అనేక పాలాలను నేర్చుతుంది. అంతేకాదు వైఫల్యాన్ని ఎదుర్కొన్న వ్యక్తులు నష్టం వస్తుందేమోనని భయపడరు. వారిని అనుభం అనే దిక్కుచి ముందుకు నడిపిస్తుంది. వైఫల్యం ఎదుర్కొన్న వ్యక్తి తరువాతి కాలంలో అనేక మంది వ్యక్తులతో స్నేహం చేసేందుకు ఆసక్తి చూపుతాడని మానసిక శాస్త్ర వేత్తలు పేర్కొన్నారు.

అతి తేలిగ్గా, యాదృచ్ఛికంగా విజయాన్ని అందుకోవడం కూడా అంత అభిలాషాలీయం కాదని మానసిక నిపుణులు చెబుతున్నారు. ఏ విజయమైనా పరిణాత్మక మార్పు, గుణాత్మక మార్పులకు అనుగుణంగా ఉండాలి. ఒక రచయిత తన కథను ఒక ప్రతికంకు పంపిస్తాడు. అది వెంటనే ప్రచురిత మవుతుంది. వెంటనే ఆయన మరో కథ పంపిస్తాడు. అది ప్రచురితం కాదు. ఆ వ్యక్తి వెంటనే కుంగిబాటుకు గురవుతాడు. అలా కాకూడదు. కథ ప్రచురణకు నోచుకోక పోవడం అనేది అనేక విషయాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది. అందులో ప్రజలకు ఉపయోగపడేది ఏమైనా ఉండా? అని సంపాదక వర్గం దానిని పరిశీలిస్తుంది. తాము ఏర్పర్చుకున్న పారామీటర్లలో ఆ కథ లేనట్లయితే అది తిరస్కరణకు గురవుతుంది. ఈ విషయాలన్నీ తెలియక రచయిత బాధపడడం సరికాదు. అందువల్ల తమ పనిలో విజయం సాధించడానికి ప్రతి వ్యక్తి తన వైఫల్యాన్ని అభివృద్ధి చేసుకోవాలి. వైఫల్యం ఎదుర్కొగానే బాధపడడం మాను కోవాలి. విజయం పరిస్తుందన్న నమ్మకంతో ముందుకు సాగాలి.

- జి.గంగాధర్ సిర్పు, 8919668843

జీవిత సత్కారాన్ని తెలిపే పాట

కొన్ని పాటలు మనసుల్ని పట్టి ఉంచేస్తాయ్. మనిషి తనను తాను ప్రశ్నించుకుని ఒక్కసారిగా ఉంచో ప్రపంచాన్ని విడిచిపెట్టి వాస్తవికత పైపు తోంగి చూసేలా చేస్తాయ్. అలాంటి కోవకు చెందినదే 'రచయిత' (2019) సినిమాలో చంద్రబోన్ రాసిన 'ఏ ఎదలో ఏముంటుందో ఎవరికి తెలుసు?' అనే పాట. ఎలాంటి సందర్భాన్నికైనా అలవోకగా, అవలీలగా పాటలు రాయగలడు చంద్రబోన్. ఆత్మేయ లాగా మనసును తడిమి, తడిపి ఆలోచింపజేస్తాడు.

ఈ పాటను బాగా పరిశీలించినట్లయితే చంద్రబోన్ నిజంగా ఆత్మేయకు తగ్గ వారసుడే అనుకుంటాం మనం.

ఈ సినిమాలో ఆయన రాసిన పాట చక్కని జీవితసత్కాన్ని ఆవిష్కరిస్తుంది. ఏ ఎదలో ఏముంటుందో ఎవరికి తెలుస్తుంది? ఏ కథలో ఏ మలుపుందో ఎవరికి తెలుస్తుంది? అంటాడు. ఇది నిత్యజీవితంలో అననుకూల పరిస్థితులు ఎదురైనప్పుడు ప్రతి మనిషి తనకు తానుగా వేసుకునే ప్రశ్న. కొన్ని సంఘటనలు మనిషికి సంతోషాన్నిస్తాయి. అవే మనకు తెలియకుండానే బాధలోకి దింపి కుంగదీస్తాయి కూడా. ఇలా అనూహ్యమైన సంఘటనలు ఎదురై మనిషిని కలవరపరుస్తుంటాయి. ఏ మార్గం ఎటు వెళుతుందో? ఏ తీరం ఎదురవుతుందో? ఎవ్వరికి తెలియని విషయాలే. మన ప్రయాణం ఏ హద్దు లేకుండా, ఎడ తెరిపి లేకుండా సాగిపోతుండా? లేక సమస్యల వలయాల్లో చిక్కి ఆగిపోతుండా? అనేది అడుగుకే తెలియని ప్రశ్న రాగమవ్వడమో, మూగబోవడమో పెదవికే తెలియని ప్రశ్న బంధాలతో పెనవేసుకుపోవడమో, బాధలతో భారమై కుమిలి పోవడమో గుండకే తెలియని ప్రశ్న. నిద్దరలో మనిగి హాయి లోకాల్లో తెలిపోవడమో, నీటితో నిండి దిగులు చెందడమో కళ్ళకు తెలియని ప్రశ్న. ఏం జరుగుతుందో, ఎలాంటి పరిణామాలు ఎదురవుతాయో అంటూ అంతుచిక్కని ప్రశ్నల పరంపరను జీవన తాత్త్వికకోణంలో సంధిస్తున్నాడు చంద్రబోన్.

మన జీవితం మనకే నిమిషం నిమిషం ఒక్కో రకం గాను, క్షణ క్షణం ఒక్కో విధంగాను వింతగా కనబడుతుంటుంది. అప్పుడే భ్రాంతిలో ముంచేస్తుంది. శాంతిని కలిగిస్తుంది. చిత్ర విచిత్రంగా కనబడుతుంది. ఆ విషయాన్నే ఇక్కడ స్వప్తం చేస్తున్నాడు కవి. ఏ హృదయం ఏం కోరుకుంటుందో? తెలియదు. మనం కోరుకున్నది మనకు అందుతుందా? అందదా? ఒకవేళ అందినట్టే అంది చేజారిపోతుండా? ఇవన్నీ జీవితంలో ఎదురయ్యా ప్రశ్నలు. ప్రశ్నగా మిగిలిన ప్రశ్నయే మనిషి జీవితం. దానికి అంత తొందరగా సమాధానాలు దౌరకవు. దౌరికినా అర్థం కావు.

మబ్బు చినుకులా రాలి ముత్యమై మురిపిస్తుండా? లేదా ముంచేసి నవ్వేస్తుండా? మనిషి ఎప్పుడు పుడతాడో? ఎప్పుడు చస్తాడో?

చెట్టు మనిషికి ఎప్పుడు గూడై నీడనిస్తుందో? ఎప్పుడు కట్టెలుగా మారి పాడె కడుతుందో?

చిచ్చు ఎప్పుడు కాల్పి బూడిద చేస్తుందో? ఎప్పుడు మనిషి నుమట విబూధిలా చేరుతుందో తెలియదు. ఇలా ఏం జరుగుతుందో ముందే తెలియదని చెబుతూనే ఒకవేళ ముందే తెలిస్తే బతుకు రుచిలేదని జీవితసత్కాన్ని ఎంతో అద్భుతంగా చెబుతాడు.

ఎప్పుడు ఏం జరుగుతుందో తెలియదని తెలియని సంఘటనలను తెలుపుతూనే మనిషి జీవన గతులను, కాలానుగుణంగా వస్తున్న పెను మార్పులను గూర్చి చెబుతాడు. నిరాశ నిష్పత్తాలు అలుముకుని వైరాగ్యంలో పడిపోతున్న మనిషి మనసువడే తపనలో, సంఘర్షణలో దౌరికిన సమాధానం ఈ పాట. జలనిధుల్లో దౌరికిన ఆణిముత్యం లాంటిది ఈ పాట.

పాట : -

ఏ ఎదలో ఏముంటుందో/ఎవరికి తెలుసు?

ఏ కథలో ఏ మలుపుందో/ఎవరికి తెలుసు?

ఏ మార్గం ఎటు వెళుతుందో/ఎవరికి తెలుసు?

ఏ తీరం ఎదురవుతుందో ఎవరికి తెలుసు?

ఆగిపోతుందో సాగిపోతుందో/అడుగుకే తెలియదే

మూగబోతుందో రాగమోతుందో/పెదవికే తెలియదే

బంధమవుతుందో భారమవుతుందో/గుండకే తెలియదే

నిద్దరవుతుందో నీరు అవుతుందో/కంటికే తెలియదే

నిమిషం నిమిషం జిరిగేదేమిటో?

నడిచే సమయం నిలిచేడ్కడో?

హృదయం హృదయం వెతికేదేమిటో?

వెతికే తరుణం పోయేదేమిటో?

పోయే క్షణం ఇది అనేది ఏదీ తెలియదే/పొందే వరం ఇది అనేటి తేదీ తెలియదే

ముందే తెలిసెనా రుచి ఏముంది బ్రతుకునా?

ముత్యమయ్యేది ముంచిపోయేది/మబ్బుకే తెలియదే

ఉగ్గు తాగేది డాపిరాగేది/మనిషికే తెలియదే

గూడు కట్టేది పాడె కట్టేది/చెట్టుకే తెలియదే

బూడిదయ్యేది విభూదయ్యేది/చిచ్చుకే

తెలియదే.

- తిరునగరి శరత్ చంద్ర,

6309873682

ఆగస్టు పదివోను!

- డాక్టర్ దేవరాజు మహరాజు

ఎదురు తిరిగే అతని మనస్తత్వం గురించి, అతని కొడుక్కు జరిగిన అన్యాయం గురించి అక్కడున్న ప్రతి గుండె, మెదడు తల వంచు కుంటోంది. అసలతణ్ణి అక్కడికి పిలవడవే తప్పయినట్లు.. అక్కడ కొంత మంది దిక్కులు చూస్తున్నారు. ప్రభుత్వపు ఎర్రసిరా గీతలనబడే పోలీసులు అక్కడ కనిపించనందుకు కొంత నెమ్ముదిపడి, ఆ వచ్చిన ముసలతణ్ణి అనుసరిస్తున్నారు.

ఆ వృద్ధుడు చాలా బలహీనంగా ఉన్నాడు.

అతను నలుదిక్కులూ దృష్టి సారించాడు.

అతడొక కవి.

అతడొక మేధావి.

అతడొక ప్రశ్నల పుట్ట!

అతడొక ఎత్తిన తల!!

అందుకే, అందుకే- అతన్నేం చేసింది అధికారం? నోరు మూసుకుని కూర్చోమంది. పూర్తి విశ్రాంతి తీసుకోమంది. సి-క్లాన్ జైల్లో కొన్నెండ్ల చీకట్టో గడవమంది.

చీకట్టోంచి వెలుగులోకి పంపిస్తున్నామని చెప్పి ఏం చేసింది?

బతుకంతా కటిక చీకటి చేసింది

అతని వారసుణ్ణి

అతని రక్కపు బిందువును

కాలేజీ మొగ్గను

భవిష్యత్ ఇంజనీర్సు

శరీరం లేకుండా చేసింది.

ప్రాణం మిగిలింది ప్రజల గుండెల్లో-

శరీరం లేని ప్రాణాన్ని స్పర్శించాడతను

ఫలితంగా ఇప్పుడతనికి గొంతు లేదు- విష్వవ పదజాలముంది.

అతనికి స్వరం లేదు- వినిపించని ఫోష ఉంది.

అతనికి కొడుకు లేదు- అతను మాత్రం తండ్రి.

ఆ సందర్భంగా అతణ్ణి ఆహ్వానించినందుకు సంతోషి స్తున్నారు కొందరు. దుఃఖిస్తున్నారు కొందరు.

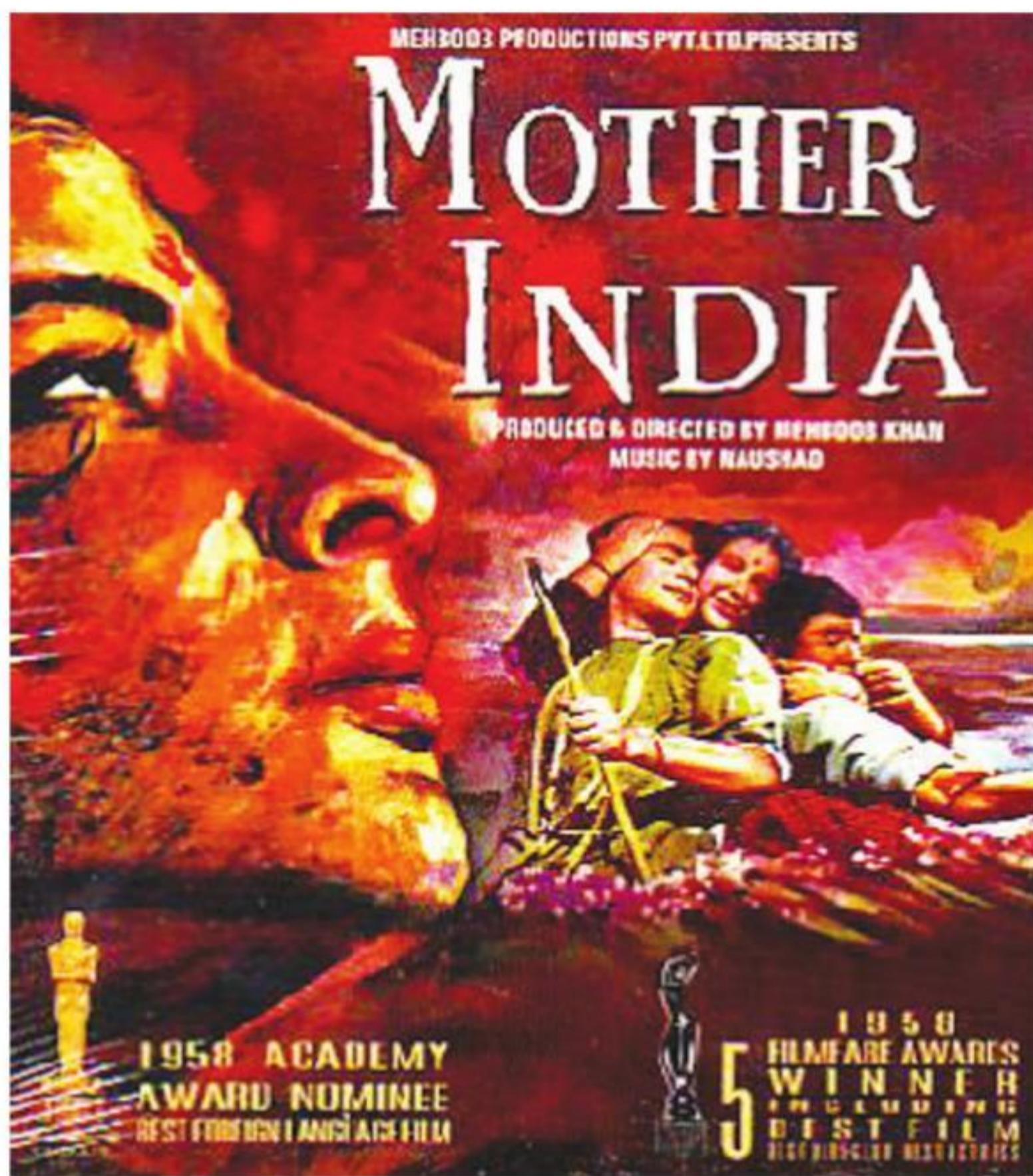
అతను మాత్రం అతనిలాగానే మనముల మధ్య అతి సామాన్యంగా ఉన్నాడు.

అతడొక పైనికుడు.

అతని ఆయుధాలు కనిపించవు.

అతను కదిలాడు. జనంలో అంతదాకా బిగబట్టిన ఊపిర్లు మళ్ళీ సాగాయి. వృద్ధాప్యంలోనైనా ఎంతో స్థిరంగా, బలంగా ఒక్కొక్క అడుగు పడింది. జెండా స్తంభం దాకా నడిచాడు. చుట్టూ చూశాడు. వందలు, వేలు

మిగతాది 23లో..

పి.జ్యోతి, 9885384740

ఈ పుస్తకాన్ని బ్రిటీష్, అమెరికన్లు గొప్పగా వాడుకున్నారు. దీనికి సమాధానంగా మెహబూబ్ భాన్ 1940లో “జెరత్” అనే సినిమాను తీసారు. దాన్నె మళ్ళీ 1957 లో “మదర్ ఇండియా” అనే పేరుతో భారీ బడ్జెట్తో కలర్లో నర్థన్, రాజేంద్ర కుమార్, సునీల్ దత్తతో పునర్నిర్మించారు. కేథరీన్ మాయో పుస్తక శిర్షికనే ఈ సినిమా పేరుగా పెట్టి భారతదేశం పట్ల పాశ్చాత్యుల అవహేళనకు జవాబిచ్చే ప్రయత్నం చేసారు సినీ దర్శకులు, నిర్మాత, రచయిత మెహబూబ్ భాన్. ఒక సినిమా సమాజానికి ఏం చేస్తుంది? సినిమా అంటే ఎంట్లేన్నెంట్ మాత్రమే అని వాదించే చాలా మందికి భారతీయ సంస్కృతిని తమ స్వార్థం కోసం వాడుకున్న పాశ్చాత్య ఆధిపత్య దేశాలకు ఒక సినీ దర్శకుడు ఇచ్చిన జవాబు

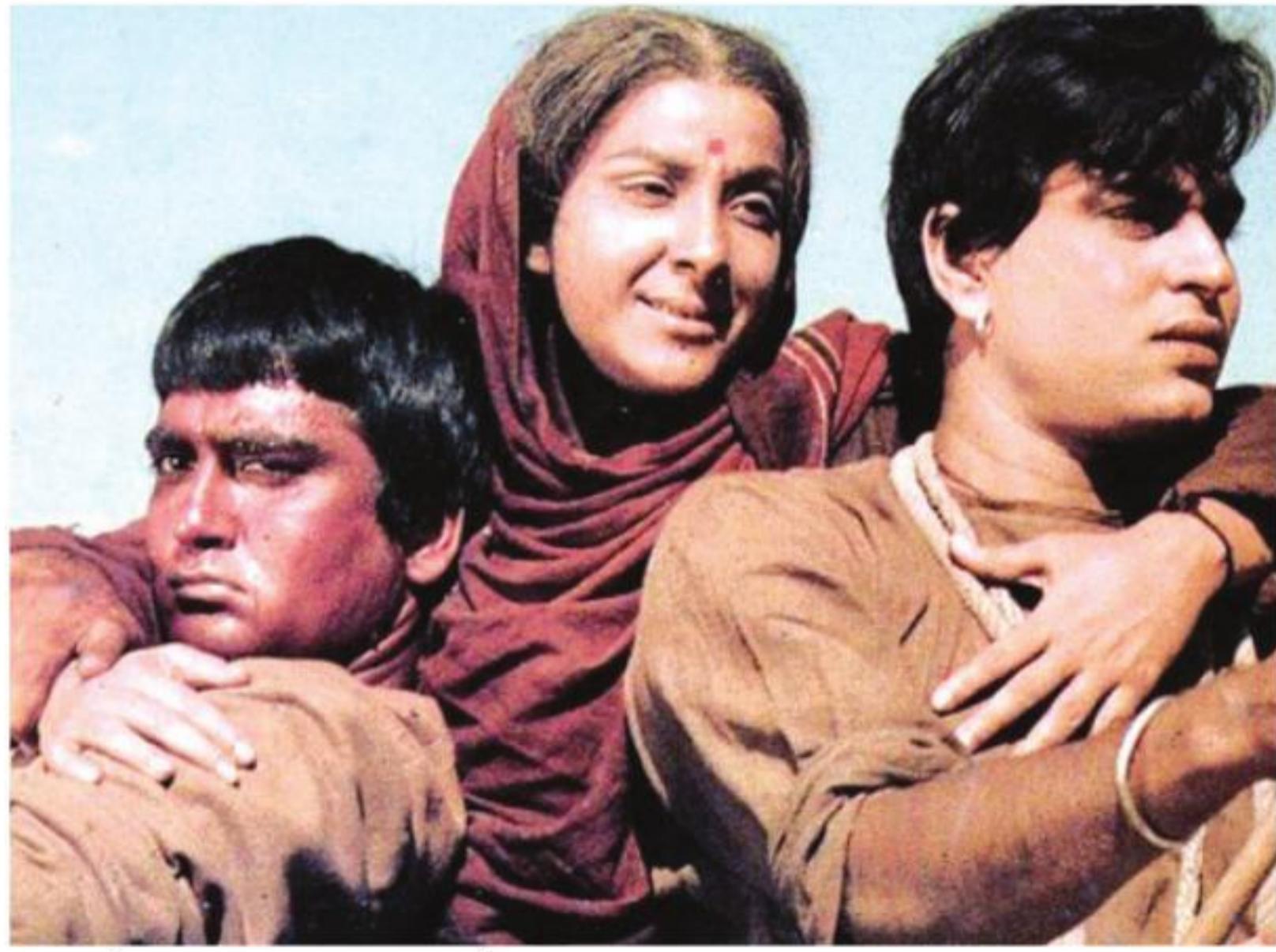
పాశ్చాత్యల అహంకారానికి మెహబూబ్ భాన్ సమాధానం మదర్ ఇండియా

భారతీయ సినిమాలో శక్తివంతమైన స్ట్రీ పాత్రలను చర్చించుకునేటప్పుడు మొట్టమొదట గుర్తుకొచ్చే పాత్ర మదర్ ఇండియాలో రాధ. హింది సినిమాల్లో నాకు నచ్చిన మొదటి పదిలో ఇది తప్పకుండా ఉంటుంది. మదర్ ఇండియా సినిమా నచ్చడానికి బోలెడు కారణాలు. రాధ పాత్ర గురించి చెప్పాలంటే ఒక గ్రంథమే రాయవచ్చు. కానీ అన్నిటికన్నా ముందు ఈ సినిమాను ప్రస్తుత యువతరానికి పరిచయం చేయడానికి కొంత చారిత్రిక నేపథ్యం జోడించడం అవసరం. 1927లో కేథరీన్ మాయో అనే అమెరికన్ మహిళ భారతీయ మహిళల జీవితాలను గురించి ఒక పుస్తకం రాశింది. దాని పేరే ‘మదర్ ఇండియా’. ఈ పుస్తకంలో ఆ నాటి భారతీయ రాజకీయ, ఆర్థిక, సామాజిక, స్థితులు, వాటి మధ్య హీన దశలో బతుకుతున్న భారతీయులు, హిందూ మతం వారిని అణిచివేసిన విధానం, ఇక్కడి కుల వ్యవస్థ, వర్ష వ్యవస్థ బాల్యవివాహాలు, ఆహార లోపం, వైద్య పరమైన అవగాహన లేని జీవితాలు, మూడు సమ్మకాలు వీటన్నిటి గురించి చర్చిస్తూ, భారతీయ మహిళను పురుషాధిక్యత మధ్య నలిగిపోయి వెన్నెముకలేని అతి బలహీనమైన వ్యక్తిగా కేథరీన్ తన పుస్తకం “మదర్ ఇండియా” లో చిత్రీకరించారు. అప్పట్లో ఈ పుస్తకాన్ని గాంధీ గారితో పాటు ఎందరో విమర్శించారు. భారతదేశంలో ఈ పరిస్థితులు లేవన్నది కాదు కాని ఒక పాశ్చాత్యరాలు జాత్యహంకారంతో భారతీయులను చిత్రించిన విధానం పట్ల వీరంతా అభ్యంతరాలు కనపరిచారు. ఈ పుస్తకాన్ని బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం చాలా ప్రచారం చేసింది. భారతీయులకు స్వాతంత్ర్యానికి అర్పిత లేదని, వారు ఎన్నటికీ పాలకులు కాలేరనే వాడం కోసం

‘మదర్ ఇండియా’ అనే విషయం అర్థం అవడం అవసరం. సినిమా ఎంత గొప్పమాధ్యమంగా ఉపయోగపడుతుందో చెప్పడానికి మెహబూక్ భాన్”మదర్ ఇండియా” కన్న మరో ఉదాహరణ అక్కడేదు.

కేథరీన్ మాయో భారతీయ మహిళ గురించి రాసినవి పూర్తిగా అవస్తవం కాదు. అవి వల్కీకరించిన వాస్తవాలు అన్నది మాత్రం వప్పుకుని తీరాలి. అయితే ఇక్కడ ప్రస్తావన మెహబూబ్ భాన్ “మదర్ ఇండియా” కాబట్టి ఇప్పుడు ఆ సినిమా గురించి చెప్పుకుండాం. సినిమాలో ముఖ్య పాత్ర రాధ. రాధ ఒక చిన్న రైతు షాముని వివాహం చేసుకుని పుట్టిల్లు పదిలి అత్తింటికి వస్తుంది. తన ఏకైక కొడుకు షాము పెళ్ళి

కోసం రాధ అత్తగారు పావుకారు వద్ద 500 రూపాయలు ఆప్చు తీసుకుని తనకు చదువు రాని కారణంగా అతను చూపించిన తెల్ల కాగితంపై వేలిముద్ర వేస్తుంది. పావుకారు తెలివిగా పంటలో మూడు భాగాలు వడ్డి కింద రాయించుకుంటాడు. అప్పటి నుండి కుటుంబం మొత్తం చాకిరి చేసినా ప్రతి సంవత్సరం వడ్డి మాత్రమే కట్ట గలుగుతారు. అసలు అలాగే ఉండిపోతుంది. ఈ లోపే ఎడ్డు మరణించడం, అవి లేకుండా బీడు భూమి చదును చేస్తుంటే బండరాళ్ళ మధ్య ఇరుక్కుని పాము చేతులు నలిగిపోవడం జరుగుతుంది. రాధకు ముగ్గురు మగపిల్లలు. కుటుంబాన్ని పోషించలేక, వారికి భారం కాలేక, పాము ఇల్లు వదిలి వెళ్ళిపోతాడు. అత్తగారూ ఆ బెంగతో మరణిస్తుంది. ఆ సంవత్సరం పాము వడ్డి కట్టలేదని, పావుకారు వారి ఎడ్డజతను తీసుకెళ్ళిపోతాడు. ఏటీ కోసం పాము రాధ పెళ్ళి నగలు కుదువ పెట్టి డబ్బు తెస్తాడు. రాధకు ముగ్గురు పిల్లలు, బీడు భూమి తప్ప ఏం మిగలదు. పైగా గర్భవతి కూడా. ఎడ్డులు కూడా లేక ఒంటరిగా తానే నాగలి ఎత్తి పట్టి వ్యవసాయం చేసుకోవలసిన పరిస్థితి. వరదలు ముంచెత్తడంతో తన చిన్న కుమారుడు, అప్పుడే పుట్టిన మరో బిడ్డను కూడా పోగొట్టుకుంటుంది. ఇదే అదనుగా పావుకారు వడ్డి పేరుతో రాధను ఇబ్బంది పెడతాడు. తినడానికి తిండి లేక ఇల్లు లేక రాధ పొలంలో ఇద్దరు పిల్లలతో కాలం గడువుతూ వుంటుంది. ఆ సమయంలో ఆకలితో ఉన్న రాధను పిల్లల ఆకలి తీర్చే మార్గంగా తనకు శారీరికంగా లొంగిపోమ్మంటాడు పావుకారు. రాధ ఎదురు తిరిగి మొండి శైర్యంతో భూమిని నమ్ముకుని తన ఇద్దరు పిల్లలతో వ్యవసాయం చేస్తూ వారిని పెంచి పోషిస్తుంది.

రాధ పెద్ద కొడుకు రాము నెమ్ముదస్తుడు. రెండవ కొడుకు బిర్జు అతి హారుషవంతుడు, మొండివాడు. తల్లంటే విపరీతమైన ప్రేమ. తల్లిని అప్పకష్టల పాలు చేసిన పావుకారంతో చిన్నపుటి నుండి బిర్జుకి కోపం. పెద్దయిన తరువాత చదువు రాని తమమై జరుగుతున్న అత్యాచారాన్ని సహించలేక ఆ కోపం అసహనంతో జులాయితనంగా ఊరిలో తిరుగుతూ ఉంటాడు. పావుకారు కూతురు అహంకారి. ఆమెతో

బిర్జుకు చిన్నపుటి నుండి వైరం. తన తల్లి పెళ్ళి గాజులు ఆ అమ్మాయి చేతులకు చూసి తమ పరిస్థితికి, తల్లి అసహయ స్థితికి విచారుస్తూ ఉంటాడు బిర్జు. పావుకారుపై తిరుగుబాటు చేయడానికి తన అజ్ఞానం అడ్డు అని తెలుసుకుని బలం కోసం బందిపోటులలో చేరతాడు. బిడ్డను మందలించి అతని ఆవేశాన్ని తగ్గించాలని రాధ చేసే ప్రయత్నాలు ఫలించవు. బంది పోటుతో బిర్జు పావుకారింటికి చేరి ఊరందరి పొలం దస్తావేజులను, పావుకారి మోసపు లెక్కల చిట్టాను చింపివేసి తన బందిపోటు స్నేహితులతో అడవిలోకి పారిపోతాడు. పావుకారు కూతురు పెళ్ళి వార్డ తెలుసుకుని బిర్జు మళ్ళీ బందిపోటుగా పెళ్ళి మంటపంలోని వస్తాడు. ఎన్నో సంవత్సరాలుగా తన కుటుంబాన్ని, ఊరిని అన్యాయం చేస్తున్న పావుకారుకి బుద్ధి చెపుటానికి అతని బిడ్డను అపహరించుకుని వెళ్ళిపోవాలన్నది అతని ఉద్దేశం. కాని మరో ట్రైకి అన్యాయం జరుగుతుంటే మాడలేని రాధ బిర్జుని తన చేతులతో హత్య చేస్తుంది.

ఈ సినిమాలో రాధగా నటిస్తున్నప్పుడు నగ్గిన్ వయసు 26 సంవత్సరాలు. అప్పటికే హిందీలో పెద్ద గ్లామర్ హీరోయిన్. కాని ఈ పాత్ర కోసం ఆమె తనను తాను మలచుకున్న తీరు చూసి తీరవలసిందే. ఇప్పటి తరం నటినటులందరూ ఈ సినిమాను ఒక్కసారన్నా తప్పకుండా చూడాలి. ఎక్కుడో విదేశే ఫిల్మ్ స్యాల్స్‌లో నేర్చుకునే పాలాలను ఈ ఒక్క సినిమా చాలా వరకు నేర్చించగలదు. ఈ సినిమా అంతా మట్టి, బురద, జొన్న గోధుమ పొలాల నేపథ్యంలో తీసారు. నటినటులందరూ నిజంగా పొలం పని చేసి, నేర్చుకుని నాట్ల దగ్గర నుండి నాగలి పట్టడం, పొలం దున్నడం. ఆభరికి కోత కోయడం, తూర్పార బట్టడం వరకు అన్ని ఇతర రైతులతో సమానంగా చేసి ఆయా పాత్రలకు జీవం పోసారు. వరదల్లో పిల్లల తిండి కోసం రాధ బురదలో దుంప కోసం వెతకడం, అది దొరికిన తరువాత దాన్ని మట్టి పాత్రలో ఉడికించి పిల్లలకి పెట్టడం, ఆకలికి తాళలేక బురదలో సెనగల కోసం వెతుక్కోవడం, చివరకు తుపాకితో బిడ్డను కాల్చి చంపడం, అసలు ఈ సీన్స్‌లో నగ్గిన్ నటన, ఆ మొహంలో పలికించిన భావాలు ఈ సినిమాకు జీవం. ఒక తల్లిగా బిడ్డల ఆకలి తీర్చడానికి ఆ చదువురాని తల్లి పడే బాధ, ఆమెలోని అంతులేని ఆత్మవిశ్వాసం, ఎన్ని కష్టాలోచ్చినా విలువలను వదలలేని సైతికబలం, ఇవన్ని ఈ పాత్ర గొప్పతనాలు. ఈ సినిమా లో అన్ని కష్టాల తరువాత కూడా తల్లిగా ఆమె సాధించినది బిడ్డల ఆకలి తీర్చడం మాత్రమే. కాని

సమాజం. చదువులేని అమాయక పల్లెటూరి జనం, భర్త పాదాల వద్ద నిదురించే భార్య, ఇతరుల ముందు మొహంపై ముసుగు తీయడం తప్పని భావించే స్త్రీ జనం, వీళ్ళందరూ కనిపిస్తారు. కాని వీరందరి మధ్య కుటుంబం కోసం మగవారితో సమానంగా రాశ్య కొట్టి నాగలిపట్టే స్త్రీలు, ఎన్ని కష్టాలు వచ్చినా బిడ్డలను కాపాడు కోవడాని ఊహకందని సాహసాలకు సైతం సిద్ధపడే తల్లులు కనిపిస్తారు. తమ బిడ్డల ప్రాణాలను నిలబెట్టుకోవడానికి ఈ మట్టిమనుష్యులు పడే శ్రమలో ఎందరో భారతీయ తల్లులు కనిపిస్తారు. నిజమే ఆనాటి స్త్రీలు ఎన్నో ఎదుర్కొన్నారు. పురుషాధిక్య సమాజంలో మతం, రాజ్యం, సమాజం, కులం, వారిని ఎంత అణిచివేతకు గురిచేసినా తమ బిడ్డల కడుపాకలి కోసం వారు ఎంత మొండి దైర్యంతో, ఆత్మవిశ్వాసంతో ముందుకు అడుగు వేయకపోతే ఈనాటి భారతీయ ఆధునిక మహిళ అవతరించగలిగింది? కుటుంబం కోసం, కుటుంబ విలువల కోసం తమను తాము అర్పించుకున్న స్త్రీ మూర్ఖులు ఎంత మందో. జీవించడానికి ఏ మాత్రం సహకరించని పరిస్థితుల మధ్య కూడా ఈ స్త్రీలు ఆత్మహత్యల గురించి ఆలోచించలేదు. చదువు లేకపోయినా, డబ్బు లేకపోయినా, కేవలం శ్రమను మాత్రమే నమ్ముకుని చెమట చిందించి కుటుంబాన్ని బతికించుకున్న ఎందరో ఒంటరి తల్లుల ఆత్మ విశ్వాసం రాధ పాత్ర ద్వారా ఇప్పటి తరానికి అర్థం కావాలి. అందుకోసమైనా మదర్ ఇండియాను ప్రస్తుత తరం చూడాలి.

ప్రపంచ సినిమాలో కొన్ని వేల సినిమాలు చూసి ఉంటాను. కాని బాల నటుల గురించి చెప్పమంటే నాకు ప్రత్యేకమైన అభిమానం, ఇటాలియన్ సినిమా “బైసికిల్ ఫీవ్”లో బ్రూనో పాత్రలో జీవించిన ఎంజో స్తుయోలా. మధర్ ఇండియాలో చిన్న బిర్జుగా నటించిన సాజిద్. బ్రూనో కన్నా బిర్జు కొంచెం ఎక్కువిష్టం. బాంబే స్టుమ్లో పుట్టిన సాజిద్ని మొహమూబ్హాన్ చూసి సినిమాలో నటించే అవకాశం ఇచ్చారు. ఈ అబ్బాయి నటనకు అశ్చేరువు చెంది మొహమూబ్ భాన్ అతన్ని దత్తత తీసుకున్నాడు. అలా సాజిద్ భాన్గా

ఆమె ఎదుర్కొన్న పరిస్థితులు, భవిష్య త్తన్నదే లేని ఆమె జీవితం, వీటన్నిచీ మధ్య ఒక పేద గ్రామీణ మహిళ బిడ్డల కోసం ఉమ్మ మనిషిలా బ్రతికిన వైజం చూసి తీర వలని నదే. మదర్ ఇండియాలో గ్రామాలను దోషు కునే పావుకారులు, ఆర్థికంగా పేద రైతును అణగ దొక్కుతున్న వర్గ సమాజం. చదువులేని అమాయక పల్లెటూరి జనం, భర్త పాదాల వద్ద నిదురించే భార్య, ఇతరుల ముందు మొహంపై ముసుగు తీయడం తప్పని భావించే స్త్రీ జనం, వీళ్ళందరూ కనిపిస్తారు. కాని వీరందరి మధ్య కుటుంబం కోసం మగవారితో సమానంగా రాశ్య కొట్టి నాగలిపట్టే స్త్రీలు, ఎన్ని కష్టాలు వచ్చినా బిడ్డలను కాపాడు కోవడాని ఊహకందని సాహసాలకు సైతం సిద్ధపడే తల్లులు కనిపిస్తారు. తమ బిడ్డల ప్రాణాలను నిలబెట్టుకోవడానికి ఈ మట్టిమనుష్యులు పడే శ్రమలో ఎందరో భారతీయ తల్లులు కనిపిస్తారు. నిజమే ఆనాటి స్త్రీలు ఎన్నో ఎదుర్కొన్నారు. పురుషాధిక్య సమాజంలో మతం, రాజ్యం, సమాజం, కులం, వారిని ఎంత అణిచివేతకు గురిచేసినా తమ బిడ్డల కడుపాకలి కోసం వారు ఎంత మొండి దైర్యంతో, ఆత్మవిశ్వాసంతో ముందుకు అడుగు వేయకపోతే ఈనాటి భారతీయ ఆధునిక మహిళ అవతరించగలిగింది? కుటుంబం కోసం, కుటుంబ విలువల కోసం తమను తాము అర్పించుకున్న స్త్రీ మూర్ఖులు ఎంత మందో. జీవించడానికి ఏ మాత్రం సహకరించని పరిస్థితుల మధ్య కూడా ఈ స్త్రీలు ఆత్మహత్యల గురించి ఆలోచించలేదు. చదువు లేకపోయినా, డబ్బు లేకపోయినా, కేవలం శ్రమను మాత్రమే నమ్ముకుని చెమట చిందించి కుటుంబాన్ని బతికించుకున్న ఎందరో ఒంటరి తల్లుల ఆత్మ విశ్వాసం రాధ పాత్ర ద్వారా ఇప్పటి తరానికి అర్థం కావాలి. అందుకోసమైనా మదర్ ఇండియాను ప్రస్తుత తరం చూడాలి.

మారిన ఈ బాల నటుడిని మొహమూబ్ భాన్ 1964లో మరణించిన తరువాత పెంపుడు తల్లి సర్దార్ (మొహమూబ్ భాన్ భార్య) అతన్ని అమెరికా పంపేసింది. అక్కడా అతనికి నటించే అవకాశాలు వచ్చాయి. కొన్ని ఇంగ్లీష్ సినిమాలలో నటించి గొప్ప పేరు తెచ్చుకున్నాడు ఈ సాజిద్. చిన్న బిర్జుగా సాజిద్ తన పాత్రలో జీవించాడు. ఆ అబ్బాయి కోసమే ఈ సినిమా కనీసం అరడజను సార్లు చూసి ఉంటాను. ఇక సినిమాకు సంగీతం నోషాద్. పాటలు షక్కీల బధాయనీవీ. ఇందులో “దునియా మె హమ్ ఆయ్ ప్రై తో జీనా హీ పడేగా” అన్న పాట గొప్ప ఇన్విరోషన్ ఇచ్చే పాట. ఈ సినిమాలో తల్లి కొడుకులుగా నటించిన సునిల్ దత్త నగ్గిన్లు తరువాత వివాహం చేసుకున్నారు. అప్పట్లో అత్యంత ఎక్కువ రెవెన్యూ సంపాదించిన చిత్రం ఇది. భారతీయ సినిమాలో అతి గొప్ప సినిమాగా కిర్తించబడే “మదర్ ఇండియా” భారతదేశం నుండి ఆస్యార్కు నామినేట్ అయిన మొదటి చిత్రం. నగ్గిన్ తప్ప మరొకరు రాధ పాత్రలో నటించలేరు అన్నంత గొప్పగా రాధగా ఒదిగిపోయారు నగ్గిన్.

ఎన్నో ఫిలిం క్లబ్బులలో కొత్త ఫిలిం మేకర్లను కలవడం జరుగుతూ ఉంటుంది. వీరంతా విదేశి సినిమాలు స్టడి చేసినంతగా భారతీయ సినిమాను చూడరు. దళ్ళిణి భారత ప్రాంతాలలోని వార్డైతే (ప్రైదరాబాద్ తప్పించి) హిందీ సినిమాల వైపు చూడరు. “మదర్ ఇండియా” చూడని చాలా మంది యువ ఫిలిం మేకర్లు, ఇటాలియన్ సినిమా గురించి, మెధడ్ ఆక్షింగ్ గురించి, అస్ట్రిటీక్ అప్రోచ్ గురించి చర్చిస్తూ ఉంటారు. కాని ఆశ్చర్యంగా మన భారతీయ సినిమాలోని ఆణిముత్యాలను చూడడం వీరికి అవసరం అనిపించదు. సినిమా ఏ ఇజం కి సంబంధించినదయినా నేటివిటి దాని ఆత్మ భారతీయ సినిమాలో ఆ నేటివిటిని అధ్యాత్మంగా ఆవిష్కరించిన సినిమాలలో మదర్ ఇండియా ముఖ్యమైనది. పావుకారు పాత్రలో కష్టోవు లాల్, రాధ అత్తగారి పాత్రలో జిల్లా మా సినిమా చూస్తున్నంత సేపూ విస్తుతమైన “ప్రేమ చంద్” రచనలలో ని పాత్రలను గుర్తుకు తీసుకువస్తారు. సంపూర్ణమైన ఉత్తర భారతదేశ జీవన శైలి ఈ సినిమాలో కనిపిస్తుంది. హిందీ సినిమాకు దూరం ఉండే తమిళ సోదరులు కూడా భాష విషయం మర్చిపోయి భారతీయత కోసం ఈ సినిమా చూసి తీరాలి. సినిమాల పరంగా మహిళా సాధికారత పై చర్చ చేయాలంటే రాధ పాత్రానే వర్ష మొదలవుతుంది.

దునియా మె హమ్ ఆయ్ ప్రై తో జీనా హీ పడేగా..

అడవి ముగాబీయంట

లోతువాగు ఒడ్డున పద్దం పెద ఆదెయ్య ఇంటి మందు, మనుబోతులగూడం గుంపులో వన్న పది గుడిశల వాళ్ళు కూర్చుని ముచ్చుట పెట్టుకుంటున్నారు.

తూర్పు దిక్కున పున్నమి చంద్రుడు వర్షస్తున్న వెనుల అమృతాన్ని తాగిన అడవి మత్తుగా జోగుతుంది.

వెలుగు చీకట్ల దోబూచులాటలో అడవి జంతువులు, పక్కలు ఆనందంతో చేస్తున్న సవ్వడులు గుంపు వాళ్ళ గుండెల్లో ఆనందాన్ని కలిగిస్తున్నాయి.

ఇంతలో..

ఓ ఇద్దరు యువకులు జీలుగు చెట్ల నుండి దింపుకొచ్చిన వెదురులొట్లను, వాళ్ళ వెనుకనే మరో ఇద్దరు యువకులు టేకు ఆకుల్ని తీసుకొచ్చి చిన్నా పెద్దా, ఆడమగ అన్న తేడా లేకుండా అక్కడ కూర్చున్న వాళ్ళందరికి తలో ఆకు అందించారు.

ఆకుల్ని తీసుకున్న వాళ్ళంతా వాటిని రెండు చేతుల్లో

కథ

- శిరంశెట్టి కాంతారావు,

9849890322

డొప్పలుగా మల్చి పట్టుకున్నారు. వాళ్ళట్లా పట్టుకోగానే వెదురు లొట్లు తీసుకొచ్చిన యువకులిద్దరూ ఒక్కిక్కరి ముందుకొచ్చి వాళ్ళ డొప్పల్లో కల్లు వొంచసాగారు.

వెదురులొట్ల నుండి టేకు ఆకు డొప్పల్లోకి జారుతున్న కల్లును అమృతం తాగుతున్నంత ఆనందంగా తాగసాగారు.

పున్నమి వెన్నెలతో పులకించిపోతున్న ఆడవి శోయగాలలోనే మనసులు పులకించిపోతున్న వాళ్ళకు, జీలుగుకల్లు మరింత మానసికోల్లాసాన్ని కల్గిస్తుండడంతో గుంపు పెద్ద పెద ఆదెయ్య మనసులో ఓ ఆలోచన మెరుపు మెరిసినట్లు మెరిసింది.

వెంటనే ఆ ఆలోచనను గుంపుతో పంచుకున్నాడు.

అతని మాటలను విన్న గుంపు గుంపంతా తమ ఆమోదాన్ని తెలియజేస్తు స్నట్లు ఒక్కసారిగా లేచి నిల్చుని కాలు, కాలు కలిపి చిందేస్తూ పాట అందుకున్నారు.

ఆఖరికి వాళ్ళంతా “వచ్చే ఆదివారం పొద్దు పొడుపున అనుకున్న పని అనుకున్నట్లు మొదలు పెట్టలా” అనుకుని ఎపరి గుడిశలోకి వాళ్ళ చేరుకున్నారు.

2

అనుకున్న ప్రకారం ఆదివారం తెల్లారిపాటికి లోతువాగు ఒడ్డునున్న గుడిశలను లేపుకొచ్చి మూడు గుట్టల ఒంపు దగ్గరున్న గడ్డమీద వేశారు.

సరిగ్గ అదేరోజు మధ్యహం అటువైపు డౌరాకొచ్చిన చౌకీదార్ మదార్ సాహెబ్ ఆ గడ్డ మీది గుడిశలను చూసి ఆశ్చర్యపోతు దగ్గరికొచ్చాడు.

అతన్ని చూస్తానే గుంపులోని వాళ్ళంతా చేస్తున్న పనులను పక్కన పెట్టి గబగబా అతని దగ్గర కెళ్ళారు.

తనలోని ఆశ్చర్యాన్ని బయటకు వ్యక్తం చెయ్యకుండా ఆదిమి పెట్టుకుంటూ గుంపు పెద్ద పెద ఆదెయ్య దిక్కు చూస్తా “ఏం ఆదెన్నా! ఈ జంగల్ మొత్తం మీ సొంతమైనట్లు చేస్తున్నరేందే?” కనిపించని కటువును వక్తం చేస్తూ అన్నాడు.

అతని మాటలు వింటూనే “అదేంది మామా! అట్లంటివేంది?” అన్నాడు పెద ఆదెయ్య.

“లేకుంటే ఏందయా! నిన్నటిదాక మీ గుడిశలెక్కడైన్నే? తెల్లారి పాటికి యాడికొచ్చిన్నే? మీ ఇష్టమెచ్చినకాడ గుడిశలేస్తుంటపోతే ఇంక

సర్గారేందుకు? కానూనెందుకు? మేమెందుకు?” అంటూ మరింత కటువుగా మాట్లాడాడు.

“మామా! మేమేడికొచ్చి ఇరవై ఏండ్లు ఎల్లిపాయె. అయ్యాల్చుడు కోపు కొట్టనికి టేకేదార్ బుచ్చిరెడ్డి మా దేశమొచ్చి తీస్కోస్తే వస్తిమి. వచ్చిన పని ఐనంక, అడవిల బత్కెలోల్లం ఎక్కువైతేందని ఈన్నే వుండి పోతిమి. అప్పట్టుంచి ఇప్పటిదాన్ని మీరు సెప్పిన పనల్ల సేస్చుంట వస్తునే వుంటిమి. ఈ ఇర్రె ఏండ్లల్ల పిల్లలు పెద్దలైరి. ఐదు గుడిశలు పది గుడిశలాయె. ఇంక నాలుగేండ్ల పోతే పదిహేను గుడిశలైతై. మరి ఎట్ల బత్కులే! గందుకే మా గుడిశలను ఈడికి మార్పుకున్నం” జరిగిపోయిన సంఘటనలను గుర్తులు తెచ్చుకుంటూ చౌకీదారు ముందు పెట్టాడు పెద ఆదయ్య.

“ఎట్ల బత్కులేంది?! గుడిశకు ఏడెకరాలకు తగ్గకుంట పోడు గొట్టి యవసాయం జేస్చుంట తింటనే వున్నరుగదా? ఇంకేమైంది? ఐనా మీ తిండికి గుడిశలు మార్చేడానికి ఏం సంబంధం!?” అంటూ తన మనసులోని సందేహాన్ని బయట పెట్టాడు చౌకీదార్.

“నువ్వున్నట్టు బత్కుతనే వున్నం. కాదన్నదెవలు? యాడాదిల సగం దినాలు వాగు నీల్లు లోపటికి బోయ్య నానాబాధలు పడుతున్నం. అందుకే గుంపును ఈడికి మార్పుకున్నం” అంటూ పెద ఆదయ్య భార్య ఇంకేదో చెప్పబోతుండగా అడ్డుపడిన చౌకీదార్.

“ఏందవ్వా! ఏంది నువ్వేది? వాగికృడికి దూరమైతదా? దగ్గరైతదా?!” ఆశ్చర్యపోతూ అడిగాడు.

“దూరమే అయితది” సుక్కన్న కల్పించుకుంటూ అన్నాడు.
“మరింక లాభమేంది?!” చౌకీదార్
“లాభమంట ఏం జెప్పాల? ఈ గడ్డను ఆ గడ్డను కలిపి కట్టేదామనుకుంటున్నం” పెద ఆదయ్య

“కట్టేస్తరా!?” ఒక్కసారిగా విస్తుపోతూ అన్నాడు చౌకీదార్.
“ఓ వానకాలంల కొండలమీద పడ్డ వాన నీరంత వోంపుకు దిగి ఈ రెండు గడ్డల సందునబడి కిందికి పోతున్నే. అదే ఈ రెండు గడ్డలను కలిపి కట్టబోసినమనుకో నీల్లన్ని ఆగి కుంటలేక్క తయారైతది. కుంట కింద గుడిశ కింతని భూమి అచ్చ కట్టుకొని వోడ్లు, మిరపకాయలు పండించుకుంటం. ఎండకాలంల నీల్లబాధ లేకుంట కుంటల నీల్లే తాగుతం” అంటూ గుంపులోని ఆడవాళ్ళంతా తమ గుంపు పెద్ద చేసిన ఆలోచనను చౌకీదార్తో విన్నవించుకున్నారు.

“అంటే ఎక్కడపడితే అక్కడ కుంటలు ఏర్పాటు చేస్కోటం, పోడు కొట్టుకోటం, అచ్చుకట్టుకోటం అంతా మీ ఇష్టమేనా?” కండల్లోన్నుండి నిప్పులు రాలుస్తా రౌద్రంగా అన్నాడు చౌకీదార్.

“ముందలే నీకో మాట సెబుదామని వారం, పద్దినాలు జూసినా నువ్వుటు దిక్కు రాలే. ఇగ దాంతోటి నువ్వేమనవలే అన్న నమ్మకం తోటి, ఇయ్యాల పొద్దున్నే గుడిశలు లేపుకొచ్చి ఈడేసినం. ముందుగాల నీతోటి ఒక్కమాట సెప్పకపోటం మాది పొరపాటే” అంటూ నెమ్మిదిగా చౌకీదార్నీ జొజ్జుకొట్టాడు పెద ఆదయ్య.

దాంతో కొంత శాంతించిన చౌకీదార్ “మీరు నాకు

చెప్పకుంట సేసిన పనికి, పెద్ద దొరల ముందట నేను తిట్టు దినాల. నువ్వున్నట్టు నామీద నమ్మకం తోటి మీరీ పన్నేసింట్రుగావచ్చు గాని మరి నా సంగతేంది?” అంటూ చౌకీదార్ అసలు వ్యవహారంలోకి దిగాడు.

ఇటువంటి వ్యవహారం పుంటుందని ముందే అవగాహన వున్న గుంపు గుడిశకింతని పసూలు చేసి పెట్టుకున్నారు కాబట్టి వెంటనే “గుడిశకు వందలెక్క ఇస్తం మామా! అంతకంటెక్కువ మానించిగాదు” అంటూ రొండిన దోపుకున్న పైసల్ని దీసి చౌకీదార్ చేతిలో పోశాడు గుంపు పెద్ద పెద ఆదయ్య.

ఒక్కసారిగా అనుకోకుండా వెయ్య రూపాయలొచ్చి చేతిలో పడడంతో తప్పిష్టపోయిన చౌకీదార్ “మరి కొంచం ఒత్తిడి చేస్తే ఇంకిన్ని పైసల్ని పడ్డే” అనుకుని “ఈ పైసలు కొంచబోయ్య ఎవల ముక్కుల పెట్టాల? పెద్ద దొరలందరికి పంచితే ఇండ్ల నాకొక్క పైసగూడ మిగులది. నాకో రొండిందలియ్యండి!” అంటూ మొండికేసి కూర్చున్నాడు.

“ముమ్ముల నిలువున పగలజీర్నా ఇంగ ఒక్క రూపాయ గూడ ఎల్లది. నువ్వు అడ్డకుంటనే మేం మా సంతోసం కొద్ది ఇవ్వాలనుకున్నది ఇచ్చినం” అప్పటిదాకా మగవాళ్ళ వెనుక నిల్చున్న మంగమ్మ ఇరిమి, గంగమ్మ మొదలైన వాళ్ళంతా ముందుకొచ్చి అన్నారు.

వాళ్ళ మాటలిన్న చౌకీదార్ “ఈ కోయమంద ఏదనుకుంట అదే చేస్తరు. ఇంగనేను ఎంత దబాయించినా పైసరాలది” అనుకుని కూడా మరికొంత సేపు వాళ్ళను పీడించి వెళ్ళిపోయాడు.

రెండునెల్లపాటు గుంపంతా ఎండను లెక్క చెయ్యకుండ కష్టపడి రెండు గట్టను కలుపుతూ కట్టపోసి, మధ్యలో తూము ఏర్పాటు చేశారు.

కట్ట పొయ్యడం అయిపోయిన వెంటనే దాని కిందున్న భూమిలో కుటుంబానికి రెండు ఎకరాల చౌపున పది కుటుంబాలకు కలిపి ఇరవై ఎకరాల ముమారు చెట్టు మొట్టు కొట్టి కువ్వేసి తగులబెట్టి, వానకోసం ఎదరు చూడసాగారు.

వాళ్ళ నిరీక్షణ ఫలించి వానలు పడ్డాయి.

కుంట నిండిపోయి తొణికిసలాడసాగింది.

వెంటనే గుంపంతా పలుగులు పారలు పట్టుకొని ఏడెకరాల ముమారు వరిమల్లు అచ్చుకట్టారు.

అచ్చుకట్టడం అయిన వెంటనే వేములూరు పొయ్యి గొల్ల లింగన్న బాయికింద పోసిన నారు కొసుకొచ్చి నాటేశారు. మిగిలిన భూమిలో కొంత కంది, పెనర చల్లి మరికొంత మిరప తోటకు వుంచారు. చూస్తుండగానే పెనరుకాయ దూపుడు కొచ్చింది. దాన్ని పొతంజేసి ఇంటికిన్ని సమానంగా పంచుకున్నారు.

“ఎక్కడో పుస్తల్లోనే సినిమాల్లోనో చూసే సమిష్టి వ్యవసాయం ఆక్కరం ముక్కరాని కోయ నా కొడుకులు ఎంత గొప్పగా చేసి చూపిస్తున్నారు?” అనుకున్న చౌకీదార్ వారానికి రెండుసార్లు వాళ్ళ దగ్గరికొచ్చి వాళ్ళు పండించిన ప్రతి పంటను వాళ్ళకంటే ముందే దొర్చన్యంగా వసూలు చేసుకుపో సాగాడు.

ఏమీ చేయలేని నిస్సహాయ స్థితిలో అతనడిగింది ఇస్తూ కాలం వెల్లదీయసాగింది గుంపు.

3

ఓ రోజు గుంపులో వున్న ఆడమగ అంతా తునికాకు కోసం అడవి లోపలికి వెళ్ళారు. ఇండ్ర దగ్గర మిగిలిపోయిన ముసిలోళ్ళు, పసిపిల్లల్ని ఆడిస్తూ చెట్లకింద కూర్చున్నారు.

ఇంతలో నాలుగు జీపుల్లో పది పదిహేను మంది ఫారెస్ట్ డిపార్ట్మెంట్ వాళ్ళిచ్చి “మీరీ కుంట ఏర్పాటు చేసుకొని ఇన్నాళ్ళ పాటు మంచిగ బతికారు. ఇప్పుడు కానూనంతా మారిపోయింది. ఎక్కడనుంచో వచ్చిన మీరంత ఇక్కడజేరి పోడు వ్యవసాయం పేరు జెప్పి మీ ఇష్టమొచ్చినట్టు ఆడివిని నాశనం జేస్తున్నారు. చేసినకాడికి చాలుగాని, మీరంత ఈ కుంట గింట, పొలం గిలం అన్ని ఎక్కడియక్కడ వదిలిపెట్టి ఎక్కున్నంచి వచ్చిండో సక్కంగా అక్కడికి ఎల్లిపోండీ!.. ఈ ముచ్చట ఆడివినించి రాంగే మీవోల్లకు జెప్పండి!” అంటూ ముసలోల్లను పెచ్చరించి వచ్చినంత వేగంగా వెళ్ళిపోయారు.

అడవి నుండి వచ్చిన వాళ్ళకు ఫారెస్ట్ వాళ్ళిచ్చి బెదిరించి పోయిన విషయం తెలియడంతో ఏం చెయ్యాలో అర్ధంకాక అంతా తలలు పట్టుకుని నీరసంతో కూలబడిపోయారు.

చూస్తుండగానే మరో వారం రోజులు గడిచి పోయాయి.

ఓ రోజు పొద్దున్నే గుంపులో వాళ్ళంతా లేచి లేవకముందే వచ్చిన ఫారెస్ట్ డిపార్ట్మెంట్ వాళ్ళు కుంట కట్టమీద నిలబడి గుంపునంతా తమ దగ్గరికి పిలిపించుకున్నారు.

గుంపునంతా ఒకసారి పరికించి చూసిన అధికారులు ఆభరికి గుంపు పెద్ద పెద ఆడెయ్య చనిపోయిన తరువాత గుంపుపెద్ద అయిన అయిన పెద్ద కొడుకు చిన ఆడెయ్య దిక్కు చూస్తూ “మేము పనిగట్టుకోనొచ్చి ఇక్కడున్డి గుడిశలు

తీసెయ్యాల్ని చెప్పిపోయినా మా మాట చెవున పెట్టుకుంట అట్టనే వుంచారు. మేమంటే అంత లెక్కలేదా? మర్యాదగా ఎమ్ముచ్చే గుడిశల్ని పీకేస్తారా, లేకుంటే మమ్ముల్నే పీకెయ్యమంటరా?” అంటూ హడావిడి చెయ్యసాగారు.

వాళ్ళను ఎగరనిచ్చి ఎగరనిచ్చి ఆభరికి నోరువిప్పిన చిన ఆడెయ్య “అయ్యా! మీరు ఎంత అర్పి మొత్తుకున్నా మేమక్కున్నంచి గుడిశలు తీసెదిలేదు. ఎక్కడికి పొయ్యెది లేదు. మేం ఈడికొచ్చి ముప్పె ముప్పె పదేండ్రెతుంది. మాగ్గాడ ఈడ చిట్లొచ్చివై. బియ్యం కారట్లొచ్చివై, మేం ఈడ సర్యార్ లెక్కల్ల ఎక్కినం. అయ్యన్ని గాకుంట మాకు కొత్తంగ అడివి అక్కుల చట్ట మొచ్చింది. మమ్ముల ఈన్నుంచి ఎల్లిపొమ్మంటే యాడికిపోతం? ఎట్లపోతం?” అంటూ తమకు కొత్తగా వచ్చిన హక్కును గురించి ప్రస్తావించాడు.

చిన ఆడెయ్య అన్న ఆ మాటలతో ఒక్కసారిగా ఖంగుతిన్న ఫారెస్ట్ అధికారులు తమలో తామే “అమ్మ నీయమ్మ! మనం ఏ విషయమైతే వీళ్ళకు తెలియక ముందే వీళ్ళనిక్కున్నండి వెళ్ళగొట్టాలని అనుకుంటున్నామో! ఆ విషయం వీళ్ళకు తెలిసి పోయింది. ఇక వీళ్ళను ఇక్కున్నండి వెళ్ళగొట్టడం మనం అనుకున్నంత తెలిక్కాదు” అనుకున్నారు.

“అట్లని వీళ్ళనొదిలి పెట్టిపోతే వీళ్ళను జూసి ఇంకొకశ్శు, వాళ్ళను జూసి మరొకశ్శు మనను లెక్క చెయ్యారు. వీళ్ళకు సపోర్ట్గా వచ్చే రాజకీయ పార్టీల వాళ్ళు, ప్రజాసంఘాల వాళ్ళు రంగంలోకి దిగకముందే ఏదో విధంగా వీళ్ళనిక్కడి నుండి ఎల్లగొట్టాల” అనుకుంటూ వెనుదిరిపోయారు.

‘తెల్లనివన్నీ పాలు నల్లనివన్నీ నీళ్ళు’ అని తేలిగ్గా నమ్మే ఆ గిరిజనులు “మన దెబ్బకు జంగ్లాతోల్లు బెదిరి పోయిండ్రు. ఇగ జల్లుల మనజోలికి రారు” ఆనందంగా అనుకున్నారు.

వాళ్ళ మాటలిన్న చిన ఆడెయ్య “సర్యారోల్లంటే ఎమనుకుంటున్నారు? గుంటనక్కలనుంటోల్లు నమ్మిచ్చి మోసం జేస్తరు.

సమయంజూసి బొందబెడరు. అందుకే మన జాగర్తల మనం వుండాల. నిండపది ఇండ్లు గూడలేని మనం బెదిరిస్తే వాల్లు బెదిరిపోయిండ్రనుకుంటే అది మీ బ్రిమ” అంటూ గుంపు పెద్దగా తన అనుభవంతో చెప్పాల్చిన జాగ్రత్తలు చెప్పుకొచ్చాడు.

చినఆడెయ్య అన్నట్టుగానే కొన్నాళ్ళపాటు వాళ్ళనట్టా ఆడమరవనిచ్చిన ఫారెస్ట్ వాళ్ళు ఓరోజు మిట్ట మధ్యాహ్నం గుంపు మీదబడి మునలివాళ్ళు, పిల్లలు లబలబ మొత్తుకుంటున్నా లెక్క చెయ్యకుండా ఇండ్లలో వున్న సామాసన్నీ బైటపడేసి గుడిశలకు నిప్పు అంటించి వెళ్ళిపోతూ “ఇప్పటిక్కన్నా బుద్ధి తెచ్చుకోని ఇక్కడున్చి పోకపోతే, ఈసారి సామాసతో సహ గుడిశలు తగలబెడ్తామని మీ వాల్లకు చెప్పండి!” అంటూ తోటల మీదబడి కూరగాయ, పత్తి మిరపచ్చలను పీకేసి మరీపొయారూ.

అడవి నుండి తిరిగొచ్చిన వాళ్ళకు గుడిశల్ని తగలబెట్టిపోయిన ఫారెస్ట్వాళ్ళ ఆగడం తెలిసి రావడంతో “అయ్యా! ఇంత అన్యాలముంటదా?” అనుకుంటూ స్తబ్లులైపోయారు.

కొంత సేపటికి తెప్పరిల్లిన మిగతాది 23లో..

ఆనంద పన్నెండేళ్ళ పిల్లలవాడు. ఎపుడూ అల్లరి చేస్తా హాపారుగా ఉండేవాడు గత కొద్ది రోజులుగా హోనంగా ఉండటం మొదలెట్టాడు. వాడికి లోపల ఏదో తెలియని బాధ స్వాలు లేదు. ఆడుకోవడానికి ఫ్రించ్స్ లేదు. టీవీల్లో కరోనా వార్తలు తప్ప మనో అంశమా లేదు. కరోనా కాలంలో ఇంటి నుంచే వని చేసుకునే అతడి తండ్రి ఇరవై నాలుగుంటలూ వార్తలు వింటునే ఉంటాడు. టీవీల్లో “మృత్యు ఘంటలు”, “మరణ మృదంగం” వంటి పదాలకు అర్థాలు చాలా భయంకర్మనువని వాడికి ఇప్పడిపడే తెలుసోంది. కొందరు తెల్లటి ముసుగుల్లాంటి దుస్తులలో తిరుగుతు కనిపించే దృశ్యాలూ, జ్ఞర్ చేయబడిన శరీరాల్చి ప్రైవెచ్ మీద తీసుకెళ్తున్న దృశ్యాలూ, వారి చుట్టూ బోరున విలపిస్తున్న మరికొందరూ... వాఁసన్నింటినీ చూస్తూ “జీవితం భయంకరంగా తయారైందు”ని అమృతీ అంటున్న నాన్న భయమేస్తుందటూ అందరికి పోస్తు చేస్తూ ఇరవై నాలుగుంటలూ జ్ఞమ సమాచారాలు తెలుసుకుంటూ అందోళనలో అమ్మ ఇంతలో బంధువులలో ఎవరో కరోనా బారిన పడి మరణించారనే వార్త తెలియగానే బోరున విలపిస్తున్న వాడి తల్లిదండ్రులు. తలుపులూ కిటికీలా వేసుకుని భయం భయంగా బటిస్తున్న తమ కుటుంబం. వాడికి ఇవ్వి అర్థం కావడం లేదు గానీ జీవితం మాత్రం ఏదో భయంకరమైన స్థితిలో ఉండని అర్థమంది. వాడికి రాత్రిపూర్వం నిద్ర పట్టడంలేదు. భయంకరమైన కలలు వస్తున్నాయి. రోజులోజైకీ వాడిలో భయం మరింత వస్తున్నాయి. రోజులోజైకీ వాడిలో భయం మరింత పెరిగింది. గుండె వేగంగా కొట్టుకోవడం మొదలైంది.

కరోనా పాండమిక్ ఉన్న ఏక్ట్ మంచి అంశం ఏంటంటే ఆది

పిల్లల మనసుపై వొండమిక్ ప్రభావం

పిల్లలలో పెద్దగా ప్రభావం చూపటావడమని చాలా

అందినంబర పడిపోతుంటారు. కానీ కరోనా పాండమిక్ అందరికంటే ఎక్కువగా పిల్లల మీద ప్రభావం చూపుతోందని దాదాపు ఎపరూ గుర్తించడవే లేదు. ఐతే పిల్లల శరీరం మీద కాదు, మనసు మీద. మరణాలనీ, ఏడుపులనీ, భయానక విషపులలలో ఎక్కువించు విజువ్వు లో బ్యాక్ గ్రోండ్ మ్యాజిక్ టో సహ మసాలా డట్టించి మరణ వార్తలను అమ్ముకుంటున్న వార్త వ్యాపారాన్ని తెలిసో తేలీకుండో చూస్తూ మానసికంగా క్రూంగిపోతున్నారు పిల్లలు. ముఖ్యంగా లాచ్చోన్, ఆ తరువాత పరిణామాలు చాలా ఇశ్టల్లో గ్రూపహింస పెరగటానికి దోహదం చేస్తే ఆ తల్లిదండ్రుల గొడవల మధ్యన చిక్కుకుని నిలిగి పోతున్నారు చిన్నారులు. ప్రపంచమంటే జీవితమంటే పూర్తిగా అవగాహనకు రాకముందే సమీప భవిష్యత్తు పట్టే పూర్తి అపసమ్మక్కాన్ని అనిశ్చితినీ మూటగట్టుకుని బిల్లు చూస్తున్నారు పిల్లలు. నిజానికి ఈ పాండమిక్ లో అసలైన విక్రిమ్స పిల్లలే. ఎందుకంటే ఈ భయానక వాతావరణం వాళ్ళలో కోలుకోలేని చుట్టూ బోరున విలపిస్తున్న మరికొందరూ... వాఁసన్నింటినీ చూస్తూ “జీవితం భయంకరంగా తయారైందు”ని అమృతీ అంటున్న నాన్న భయమేస్తుందటూ అందరికి పోస్తు చేస్తూ ఇరవై నాలుగుంటలూ జ్ఞమ సమాచారాలు తెలుసుకుంటూ అందోళనలో అమ్మ ఇంతలో బంధువులలో ఎవరో కరోనా బారిన పడి మరణించారనే వార్త తెలియగానే బోరున విలపిస్తున్న వాడి తల్లిదండ్రులు. తలుపులూ కిటికీలా వేసుకుని భయం భయంగా బటిస్తున్న తమ కుటుంబం. వాడికి ఇవ్వి అర్థం కావడం లేదు గానీ జీవితం మాత్రం ఏదో భయంకరమైన స్థితిలో ఉండని అర్థమంది. వాడికి రాత్రిపూర్వం నిద్ర పట్టడంలేదు. భయంకరమైన కలలు వస్తున్నాయి. రోజులోజైకీ వాడిలో భయం మరింత వస్తున్నాయి. రోజులోజైకీ వాడిలో భయం మరింత పెరిగింది.

కరోనా కాలంలో లోకం గురించి కొంత అలోచించగలిగే వయసుగల అనంద లాంటి పిల్లలలో పరిష్ఠితి కొంత యెరుగ్గా ఉంబే, మాడు నుంచి ఆలోచ్చులోపు పిల్లల పరిస్థితి కొంత యెరుగ్గా ఉంబే, మాడు నుంచి చేసుకోవచ్చు, తల్లో లేక తండ్రో home quarantineలో రెండు మాడు నాలుగు వారాలు పిల్లలకు దూరంగా ఉండటం కూడా వారిని క్షంగదీస్తుని.

కరోనా కాలంలో లోకం గురించి కొంత అలోచించగలిగే వయసుగల అనంద లాంటి పిల్లలలో పరిష్ఠితి కొంత యెరుగ్గా ఉంబే, మాడు నుంచి అలోచ్చులోపు పిల్లల పరిస్థితి కొంత యెరుగ్గా ఉంబే, మాడు నుంచి చేసుకోవచ్చు, తల్లో లేక తండ్రో home isolationలో ఉన్న మరొకరు ఆలోచ్చులకు మరింత ద్రైస్టూన్ని ఇప్పుగలాలి. సింగిల్ పేరంట పిల్లలు ఉండని అర్థమంది. ఇంట్లో పిల్లల చెప్పించకుని అడుకునే పిల్లలు మరింత క్షంగదీస్తునారు. ఇక ఆ పెద్దగాళ్ళ కరోనాతో మరణిస్తే, కనిసం వాళ్ళ చివరి చూపుకాదా నోచుకోని పిల్లలు ఎంతటి క్షోభసు అనుభవిస్తారో అర్థం చేసుకోవచ్చు, తల్లో లేక తండ్రో home quarantineలో రెండు మాడు నాలుగు వారాలు పిల్లలకు దూరంగా ఉండటం కూడా వారిని క్షంగదీస్తుని.

కరోనా పాండమిక్ ఉన్న ఏక్ట్ మంచి అంశం ఏంటంటే ఆది

కరోనా పాండమిక్ ఉన్న ఏక్ట్ మంచి అంశం ఏంటంటే ఆది

గడపడం కంటే పిల్లలతో గడపడం చాలా

అపసరం. వారి సైకలజికల్ స్ట్రైన్సు మొదటి దశలోనే గుర్తించి తగ్గించి తగ్గించగలగడం అపసరం. ఎవరైనా చిప్పిపిల్లలు కరోనా గురించి ప్రశ్నలు వేయడం మొదలెట్టారం చేసుకోవాలి. వారిని ఇక ఆ వాతావరణం నుంచి దూరం చేయగలాలి. నిదులేమినీ, ఆకలి తగ్గడాన్ని, కోపమూ, మొండితసం పెరగడాన్ని అంతటినీ “అల్లర్” కింద జుక్కుకూడదు. ఆప్టేన్ క్లాసులు నిజంగా వారిని కరోనా సంబంధిత సమాచారం నుంచి దూరంగా ఉంచగలిగి వారిని వాళ్ళ రోజీన్

జీవితాన్ని మహాద్యుతంగా ఉంచిపోతున్నాయి. మన ముందు తరలా

వారు కూడా మనకంటే పెద్ద విష్టులనే తమ జీవితాల్లో ఎదుర్కొన్నారు. ఏనా గానీ “అల్లర్” కింద జుక్కుకూడదు. ఆప్టేన్ క్లాసులు నిజంగా వారిని కరోనా సంబంధిత సమాచారం నుంచి దూరంగా ఉంచగలిగి వారిని వాళ్ళ రోజీన్

- దా॥ విరించి విరివింటి, ఎంబిటివ్ జీవితాల్లో ఎదుర్కొన్నారు. ఏనా మనకే నాడూ భయానక భవిష్యత్తును కలగనమని వాళ్ళ చెప్పి పోలేదు. వాళ్ళంత క్లోఫసు అనుభవించినా మనకు మాత్రం ఓ జీవించి ప్రసాదించారు. మనం సుందరమన కలలు గనగల జీవితాన్ని ప్రసాదించారు. మాత్రం బాధ్యతా రాహిత్యంతో పిల్లల కల్చీ చిదిమేస్తున్నాం. వారి బాల్యాన్ని వారికి కాకుండా చేస్తున్నాం. సమాచార విష్టుమంటూ వాళ్ళ మరింత నిందిస్తున్నాం. వాళ్ళ మరింత విష్టును విలపిస్తున్నాం. పిల్లలు తడిచిన సిమెంట్ లాంటివారు. ఎవరు ఏ గుర్తు పొరపాటుగా వేసినా తరువాతికాలంలో అతిమిచ్చ మహాద్యగా మిగిలిపోతుంది. మెదడులో అది శాస్త్ర ముద్రగా మిగిలిపోతుంది. మెదడులో ఎమాషన్ల సంటర్ అమిగ్రూలక రేపసల్ సంటర్ ప్రోంట్ల కార్బైక్సుకూ మధ్య సంబం

క్వీట్ ఇండియా స్వాత్మతో..

కవర్ నెణలీ

నేవ్ ఇండియా

బండారు రమేష్
9490008251

చావో రేవో తేల్చుకుండాం.... బానిన సంకెళ్ళను తెంచుకుండాం..... అంటూ రెండు వందల సంవత్సరాల బ్రిటిష్ పరిపాలనకు చరమగీతం పాడిన నినాదం “క్వీట్ ఇండియా”. నినాదం ఉద్యమ నాదమై నాటి 40 కోట్ల మంది భారతీయులను ఉర్రూతలూగించింది. వలస పాలకులకు సవాలు విసిలింది. బ్రిటిష్ సాప్రూజ్య వాదానికి అంతిమ హాచ్చరిక చేసింది.

‘సైమన్ గో బ్యాక్’ నినాదమిచ్చిన యువ సోషలిస్ట్ నాయకుడు, ముంబై నగర తొలి మేయర్ యూస్ఫ్ మోహతా ఇచ్చిన క్వీట్ ఇండియా నినాదాన్ని గాంధీ జాతీయ కాంగ్రెస్ సమావేశంలో ప్రకటించారు. అగస్టు 9 నుండి ఉద్యమం ప్రారంభమవుతుందని ప్రకటించాడు. గాంధీ పిలుపును అందుకొని దేశ ప్రజలంతా ఉద్యమంలో పెద్ద ఎత్తున పాల్గొన్నారు. ఉద్యమం నగరాల నుండి గ్రామాలకు పాకింది. ప్రతి భారతీయుడితు గుండెను తాకింది. బ్రిటిష్ పాలకులు దేశం విడిచి వెళ్ళి తీరాల్చిందేనని నినదించింది. కొన్ని చోట్ల సహనం కోల్పోయిన ప్రజలు బ్రిటిష్ అధికారులపై దాడులు చేశారు. హింసాత్మక ఘటనలు జరిగాయి. దేశం నలుమూలల్లో అగ్గి రాజుకుంది. బ్రిటిష్ పాలకులకు ముచ్చెమటలు పట్టాయి.

దీంతో జాతీయ కాంగ్రెస్ ప్రధాన నాయకత్వాన్ని, ఇతర ప్రజాస్వామిక స్వాతంత్య పిపాసకులను, బ్రిటిష్ పాలకులు నిర్వంధించారు. నాయకులు, ప్రజలతో జైశ్ కిక్కరిసిపోయాయి. అనేక చోట్ల ఉద్యమాన్ని అణిచివేసే ప్రయత్నం జరిగింది. అరస్టులు, నిర్వంధాలు, లారీ చార్జీలతో ప్రజలను వెనక్కికోట్టాలని చూశారు. అయితే ప్రజలు మాత్రం “డూ ఆర్ డై” అంటూ అంతిమ పోరాటానికి సిద్ధపడి, క్వీట్ ఇండియా ఉద్యమాన్ని ముందుకు నడిపారు. దేశానికి స్వాతంత్యం రావడానికి అవసరమైన ప్రాతిపదికను సృష్టించారు. కోట్లాది ప్రజల అసమాన త్యాగాలు, వేలాది జాతీయోద్యమ నాయకుల బలిదానాల ఫలితంగా క్వీట్ ఇండియా ఉద్యమం విజయవంతం అయింది. బ్రిటిష్ పాలకులు అనివార్యంగా దేశం విడిచి వెళ్ళాల్సి వచ్చింది. 1947 ఆగస్టు 15న దేశానికి స్వాతంత్యం సిద్ధించింది. కోట్ల మంది భారతీయులు స్వేచ్ఛగా గాలులను ఆస్వాదించారు.

ప్రపంచంలోనే ఆతి పెద్ద ప్రజాస్వామిక దేశమని స్వయం పరిపాలన అని ఆశించారు. తరాల నుండి తరుముతున్న పేదరికం నుండి విముక్తి చెందుతామని భావించారు. ఎన్నో.. ఎన్నోన్నో.. మరెన్నో కలలు. స్వతంత్య దేశంలో బతుకులు బాగుపడతాయని కళ్ళ నిండా ఆశలు. క్వీట్ ఇండియా ఉద్యమ స్వాత్మని స్వదేశీ పాలకులు కొనసాగిస్తారని, దేశం సుఖిక్కంగా ఉంటుందని నమ్మారు. అయితే 75 సంవత్సరాల అనుభవంలో ఈ కలలు కరిగిపోతున్నాయి. ఆశలు అడియాశలుగా మిగిలిపోతున్నాయి. స్వదేశీ పాలనలో విదేశీ సంస్కరణ జోక్కం

పెరిగిపోయింది. ప్రజల అసమాన త్యాగాలను, జాతీయోద్యమ నాయకుల వీరత్వాలను వెక్కిరిస్తూ..మన పాలకులు దేశ ప్రజల సంపదను

తిరిగి ప్రైవేటు కంపెనీల పరం చేసే కుటులు పన్నుతున్నారు. దేశాన్ని విదేశి గుత్త పెట్టుబడిదారుల చేతుల్లో పెట్టే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. నమ్మకాలను అమ్మకొని లాభాలు పోగేసుకునే ప్రణాళికలు రచిస్తున్నారు.

స్వాతంత్యం తర్వాత ప్రణాళికలు

దేశానికి స్వాతంత్యం రాబోతున్న తరుణంలో, దేశాన్ని ఎలా అభివృద్ధి పరచాలి? ప్రజల జీవితాలను ఎలా బాగు చేయాలి? అనే విషయాలపై అనేక మంది, అనేక రకాల ప్రణాళికలను వారి వారి కోణాలలో రచించారు. వీటిలో మూడు ప్రణాళికలు కీలకమైనవి. టాటా, బిర్లా, సింఘనానియా తదితర ఎనిమిది మంది భారత పెట్టుబడిదారులు రూపొందించిన “బాంబే ప్లాన్”, (1944-45) దీనినే టాటా-బిర్లా ప్లాన్ అంటారు. ప్రజల విద్య, వైద్యం, ఆహారం, ఉపాధి, తాగునీరు, శానిలైజేషన్ మంటి మౌలిక విషయాలను తడుముతూనే, తమ లాభ్యాలను పెంచుకోవడానికి అవసరమైన విధానాలను ఈ ప్రణాళికలలో పొందుపరిచారు. తాము పెట్టుబడులు పెట్టులేని భారీ రంగాలైన రోడ్లు, రైల్స్, నోకాయాన, విమానయాన, శాస్త్ర సాంకేతిక రంగాలు, విద్య, వైద్యం వంటి రంగాలలో ప్రభుత్వం పెట్టుబడులు పెట్టాలని కోరారు. తమకు మాత్రం లోహ, వస్తు తదిదర పరిశ్రమలను వదిలివేయాలని సూచించారు. ఒక ప్రణాళిక జయప్రకాష్ నారాయణ నాయకత్వంలో వినోబాబావే, ఎన్సెన్ అగర్వాల్లు 1950లో రూపొందించిన సర్వోదయ ప్రణాళిక. సర్వోదయ ప్రణాళిక ప్రధానంగా వ్యవసాయ రంగంపైన, చిన్న, మధ్య తరఫో పరిశ్రమల మీద దృష్టి పెట్టింది. భూ సంస్కరణలను అమలు చేయాలని కోరినా, భూ పంపిణీ ఎలా జరపాలో, భూ స్వాముల పెత్తనాన్ని ఎలా తగ్గించాలో తెలపలేదు. గ్రామాలోని భూస్వామ్య వగ్గం స్వచ్ఛందంగా ప్రజలకు భూములు పంచాలని కోరింది. కానీ అది ఆచరణ సాధ్యం కాదని తేలిపోయింది. ఇక మూడో ప్రణాళికను నాటి ప్రముఖ కమ్యూనిస్టు నాయకులు ఎంఎస్.రాయ్ రూపొందించారు. ఈయన రచించిన ప్రణాళికను “పీపుల్స్ ప్లాన్” అంటారు. ఈ ప్రణాళికలో ప్రధానంగా ప్రజల ప్రాథమిక అవసరాలపైన దృష్టి పెట్టాడు. పది సంవత్సరాలలో దేశ ప్రజలందరికి కనీస అవసరాలు తీర్చేలా ఆర్థిక రంగాన్ని అభివృద్ధి పరచాలని సూచించాడు. ఆహార, పారిశ్రామిక ఉత్పత్తులను పెంచి, అందరికి సంపద సమానంగా పంపిణీ జరపాలని కోరాడు. వ్యవసాయ రంగంలో ప్రభుత్వం పెట్టుబడులు పెట్టి, గ్రామీణ ప్రజల కొనుగోలు శక్తి వేగంగా పెరిగేలా చూడాలని తెలిపాడు. తద్వారా

పారిశ్రామిక రంగం కూడా వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతుందని ఆశించాడు. రోడ్లు, రైల్స్, నోకాయాన, విమాన, విద్య, వైద్యం వంటి రంగాలలో ప్రభుత్వ సంస్థలను అభివృద్ధి చేయాలన, అందుకోసం అవసరమైన పెట్టుబడులను ప్రభుత్వమే పెట్టాలని కోరాడు. ప్రణాళికా బద్దమైన ఆర్థిక విధానాలను అమలు పరచడం ద్వారా దేశం అభివృద్ధి చెందుతుందని అందులో తెలిపారు.

మొదటి ప్రభుత్వం - ఆర్థిక విధానాలు

భారత పెట్టుబడిదారి వగ్గం రూపొందించిన బాంబే ప్లాన్, సర్వోదయ ప్రణాళిక, పీపుల్స్ ప్లాన్ ప్రణాళికలలో ఏ ప్రణాళికనూ ఏక పక్షంగా ఆనాటి పాలకులు అమలు చేయలేదు. అయితే 1947 నుండి 1990 వరకు పరిశీలిస్తే బాంబే ప్రణాళికలోని ఎక్కువ అంశాలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు. మౌలిక, భారీ రంగాలలో ప్రభుత్వం పెట్టుబడులు పెడుతూ, కొన్ని కీలకమైన రంగాలలో స్వదేశీ పెట్టుబడిదారులను ప్రోత్సహిస్తూ వచ్చారు. ఈ విధమైన ఆర్థిక వ్యవస్థకు మిశ్రమ ఆర్థిక వ్యవస్థ అని పేరు పెట్టుకున్నారు.

మిశ్రమ ఆర్థిక వ్యవస్థ - అలీన విధానం

నాటి సోషలిస్ట్ సోవియట్ యూనియన్ ప్రభావంతో ప్రధాని జవహర్లాల్ నెహ్రూ పంచవర్ష ప్రణాళికను రూపొందించారు. 1950వ సంగాలలో ప్రణాళికా సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. రెండు అగ్ర దేశాలైన సోవియట్ యూనియన్కు, అమెరికాకు సమ దూరం పాటిస్తామని అలీన విధానాన్ని రూపొందించారు. మిశ్రమ ఆర్థిక విధానాలను అవలంబిస్తూ వచ్చారు. భారీ రంగాలలో ప్రభుత్వం పెట్టుబడులు పెడుతూ ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలను ఏర్పాటు చేసింది. మరో పైపు స్వదేశీ పెట్టుబడిదారీ వగ్గం బలపడేందుకు సహకరించింది. గ్రామీణ భూస్వామ్య వగ్గానికి, పట్టణ పెట్టుబడిదారీ వగ్గానికి తలవంచుతూ కాంగ్రెస్ పాలన సాగింది. కీలక రంగాలలో ప్రభుత్వ పెట్టుబడులు అనే సానుకూల అంశం తప్ప మిశ్రమ ఆర్థిక వ్యవస్థ ప్రజలకు పెద్దగా జరిగిందే లేదు. 1990 తర్వాత దేశంలో సరభీకరణ విధానాలతో దేశంలో విదేశీ పెట్టుబడులు వచ్చాయి. ప్రజల అవసరాలను తీర్చడం, మౌలిక సౌకర్యాలను కల్పించడం, కొనుగోలు శక్తి పెంచి వారి జీవితాలలో వెలుగులు నింపడం వంటి చర్చలు వెనక్కి వెళ్ళాయి. పారిశ్రామిక ఉత్పత్తులను పెంచడంతో పాటు ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలను ప్రైవేటు పరం చేసే చర్చలకు బాటలు పడ్డాయి. ముఖ్యంగా కాంగ్రెస్ పాలనలో

సహజ వనరుల లూటికి చట్టలు కూడా వచ్చాయి. ఇప్పుడు అనే విధానాలను బీజేపీ తమ భజ్ఞాలకెత్తుకుని అవలంబిస్తుంది. దేశ ప్రజల ఆస్థలుగా ఉన్న ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలను అప్పనంగా ప్రైవేటు పెట్టుబడిదారులకు అప్ప చెబుతున్నారు. దేశ సంపదను వారి జేబుల్లోకి

చేరుస్తున్నారు. ప్రజలకు మాత్రం పంగనామాలు పెడుతున్నారు.

పేరుకే స్వదేశీ - ఆచరణలో విదేశీ

స్వదేశీ సిద్ధాంతం పేరుతో అధికారంలోకి వచ్చిన నేటి ఎన్నీఏ, నాటి కాంగ్రెస్ ప్రైవేటీకరణ విధానాలను రెట్టింపు వేగంతో అమలు చేస్తున్నాయి. ముఖ్యంగా మోడీ అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత ఈ వేగం మరింత పెరిగింది. ముందూ వెనకా ఆలోచించకుండా, ప్రతిష్కషణ పార్టీలను పరిగణలోకి తీసుకోకుండా ప్రైవేటు పెట్టుబడుదారులకు లాభం చేకూర్చే విధానాలను అమలు చేస్తున్నాయి. అందుకు అవసరమైన అర్దినెన్నీలను, చట్టాలను రూపొందిస్తున్నారు. అత్యంత కీలకమైన రక్షణ, అంతరిక్ష రంగాలో సైతం ప్రైవేటు పెట్టుబడుదారులకు అంక్షలు లేని ఆహ్వానాలు పలుకుతున్నారు. విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులకు ద్వారాలు తెరిచారు. ప్రభుత్వ పెట్టుబడులు సాయంతో అభివృద్ధి చెందిన ఈ రంగాలను ప్రైవేటు కార్బోరేట్ సంస్థలకు అప్పజిప్పొలని ప్రణాళికలు రచించారు. ఇది చాలాదన్నట్లు ఆర్థిక సంస్కరణల పేరుతో కరోనా కష్టకాలంలో ఎనిమిది కీలక రంగాలలో విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులను ఆహ్వానిస్తున్నట్లు ప్రకటించారు. పేరుకు స్వదేశీ మంత్రాన్ని జిపిస్తూ, ఆచరణలో విదేశీ పెట్టుబడుదారులకు లాభాలు చేకూర్చే పనులు చేస్తున్నారు.

కరోనా కష్టకాలం - అప్ప రంగాల వేలం

కరోనా మహామూర్తి దేశ ప్రజలను పట్టి పీడిస్తున్న వేళ, ప్రజలను ఆదుకోవాల్సిన కేంద్ర ప్రభుత్వం కార్బోరేట్కు లాభం చేకూర్చే చర్చలు చేపట్టింది. ఆత్మ నిర్ధరే భారత పేరున 20 లక్షల కోట్ల రూపాయల ప్యాకేజీని ప్రకటించిన ప్రభుత్వం, ఆ పథకంలో భారగంగా ఎనిమిది కీలక రంగాలలో ఆర్థిక సంస్కరణలు ప్రవేశ పెడుతున్నట్లు ప్రకటించింది. బొగ్గు, గనులు, రక్షణ ఉత్పత్తులు, విద్యుత్, అంతరిక్షం, అఱు, విమాన యానం వంటి రంగాలలో ప్రైవేటు పెట్టుబడులను ఆహ్వానిస్తున్నట్లు తెలిపింది. దేశరక్షణ, భద్రత, దేశభక్తి గురించి ఎప్పుడూ జపం చేసే బీజేపీ, స్వదేశీ ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలను అమృకాలకు పెట్టింది. 1969లో మనం బ్యాంకులను, 1972లో బీమా కంపెనీలను, 1973లో బొగ్గు, చమురు కంపెనీలను జాతీయకరణ చేసి, ప్రజల సంపదగా మార్పుకున్నాం. కానీ ప్రస్తుత బీజేపీ ప్రభుత్వం ఈ కంపెనీలను ప్రైవేటు పరం చేస్తోంది. లాభాలలో ఉన్న ఈ సంస్థలను కార్బోరేట్ సంస్థలకు అమ్మే ప్రయత్నంతో పాటు, నియంత్రణ లేని విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులను రక్షణ, అంతరిక్ష రంగాలలోకి ఆహ్వానించడం ప్రమాదకరం. గతంలో 49 శాతం ఉన్న విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులను 74 శాతం పెంచారంటేనే ప్రైవేటు కంపెనీల చేతుల్లో ఉంటుంది. ప్రభుత్వ రంగ పెట్టుబడులలోనే భారత అంతరిక్ష సంస్థ ఇస్ట్రో అనేక విజయాలను సాధించింది. రాకెట్లను ప్రయోగించే అయిదు దేశాలలో భారత ఒకటి. అది మన స్వదేశీ పరిజ్ఞానంతో మన శాస్త్రవేత్తలు సాధించిన గొప్ప

విజయం. ఇస్ట్రో ఫలితాలు ప్రజలు అందుతున్నాయి. ఇలాంటి ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలలో కూడా విదేశీ పెట్టుబడులను ఆహ్వానించడం చాలా ప్రమాదకరమైన విషయం.

మరోషైపు బీజేపీ సారథ్యంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వం బొగ్గు రంగంలో వంద శాతం విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులకు అనుమతి ఇచ్చింది. బొగ్గు తవ్వకాలు, అనుబంధ మౌలిక వసతులు, కాంట్రాక్ట్ తయారి విభాగాలలో ప్రైవేటుకు ఆహ్వానం పలికింది. 1774లో దేశంలో బొగ్గు తవ్వకాలు ప్రారంభ మయ్యాయి. స్వాతంత్యం వచ్చిన తర్వాత బొగ్గు ఉత్పత్తిని ప్రోత్సహించేందుకు 1956లో జాతీయ బొగ్గు అభివృద్ధి కార్బోరేషన్ (ఎన్సీఎసీ) ను ఏర్పాటు చేసుకున్నాం. 1973లో బొగ్గు గనులను జాతీయం చేసి, ప్రజల సంపదగా మార్పుకున్నాం. దీనిలో భాగంగానే 1975 నవంబర్ 1న కేంద్ర ప్రభుత్వ రంగ సంస్థగా కోల్ ఇండియా లిమిటెడ్ (సీఎపీ) ను స్థాపించాం. దీంతో బొగ్గు రంగంలో ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశాలు గణనీయంగా పెరిగాయి. వారిక బొగ్గు ఉత్పత్తిని పెంచుకుంటూ వచ్చాం. దీంతో 2008లో నవరత్న హెచ్చాదాను, 2011లో మహారత్న హెచ్చాదాను కోల్ ఇండియా లిమిటెడ్ సంస్థ సాధించింది. ఇంతటి మంచి పెట్టుబడులను వంద శాతం ఆహ్వానించడం కార్బుకులకు, దేశానికి నష్టం. వేలాది మంది కార్బుకుల ఉపాధి ప్రశ్నార్థకంగా మారే అవకాశం ఉంది. ప్రపంచంలో 5వ అతిపెద్ద బొగ్గు నిల్వలు కలిగి, బొగ్గు ఉత్పత్తిలో 4వ అతిపెద్ద దేశంగా మనం ఉన్నాం. 2018 నాటికి 1 లక్ష 86వేల మెగావాట్ల ధర్మల్ విద్యుత్ను ఉత్పత్తి చేసి, ప్రజల జీవితాల్లో వెలుగులు నింపాం. ఈ విధంగా దేశానికి ఆర్థిక, సామాజిక ప్రయోజనాలైన్సే చేకూరుస్తున్న బొగ్గు పరిశ్రమల్లో మోడీ ప్రభుత్వం 100శాతం విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులు ఆహ్వానించడం దారుణమైన విషయం. దీనిలో భాగంగా 500 బొగ్గు గనులను వేలం వేస్తామని ప్రకటించడం ప్రమాదకరం.

ఇలా రక్షణ, అంతరిక్ష బొగ్గు, గనుల రంగాలలో పాటు విద్యుత్, విమానయాన వంటి రంగాలలో కూడా విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులకు కేంద్ర ప్రభుత్వం పెద్దపీట వేసే ప్రయత్నం చేస్తోంది. విద్యుత్ పంపిణీ సంస్థల (డిస్కోం) ప్రైవేటీకరణకు అనుమతులు ఇచ్చింది. ఫెదరల్ స్కూల్రీకి విరుద్ధంగా రాప్లోల విద్యుత్ రెగ్యులేటరీ కమిటీలను (ఈఆర్ఎసీ) నిర్విర్యం చేసే చర్యలు చేపట్టింది. ఉమ్మడి జాబితాలోని విద్యుత్ రంగాన్ని తన ఆధినంలోకి తీసుకొని ప్రైవేటు పెట్టుబడిదారులకు లాభం చేకూర్చే ప్రయత్నాలు మొదటింది. ప్రైవేటు మొదటి సాధనాలు ప్రయత్నాలు ఆధికారంలోకి వచ్చిన నేటి ఎన్నీఏ, నాటి కాంగ్రెస్ ప్రైవేటీకరణ విధానాలను రెట్టింపు వేగంతో అమలు చేస్తున్నాయి. ముఖ్యంగా మోడీ అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత ఈ వేగం మరింత పెరిగింది. ముందూ వెనకా ఆలోచించకుండా, ప్రతిష్కషణ పార్టీలను పరిగణలోకి తీసుకోకుండా ప్రైవేటు పెట్టుబడుదారులకు లాభం చేకూర్చే విధానాలను అమలు చేస్తున్నాయి. అందుకు అవసరమైన అర్దినెన్నీలను, చట్టాలను రూపొందిస్తున్నారు. అత్యంత కీలకమైన రక్షణ, అంతరిక్ష రంగాలో సైతం ప్రైవేటు పెట్టుబడులకు అంక్షలు లేని ఆహ్వానాలు పలుకుతున్నారు. విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులు సాయంతో అభివృద్ధి చెందిన ఈ రంగాలను ప్రైవేటు కార్బోరేట్ సంస్థలకు అప్పజిప్పొలని ప్రణాళికలు రచించారు. ఇది చాలాదన్నట్లు ఆర్థిక సంస్కరణల పేరుతో కరోనా కష్టకాలంలో ఎనిమిది కీలక రంగాలలో విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులను ఆహ్వానిస్తున్నట్లు ప్రకటించారు. పేరుకు స్వదేశీ మంత్రాన్ని జిపిస్తూ, ఆచరణలో విదేశీ పెట్టుబడుదారులకు లాభం చేకూర్చే పనులు చేస్తున్నారు.

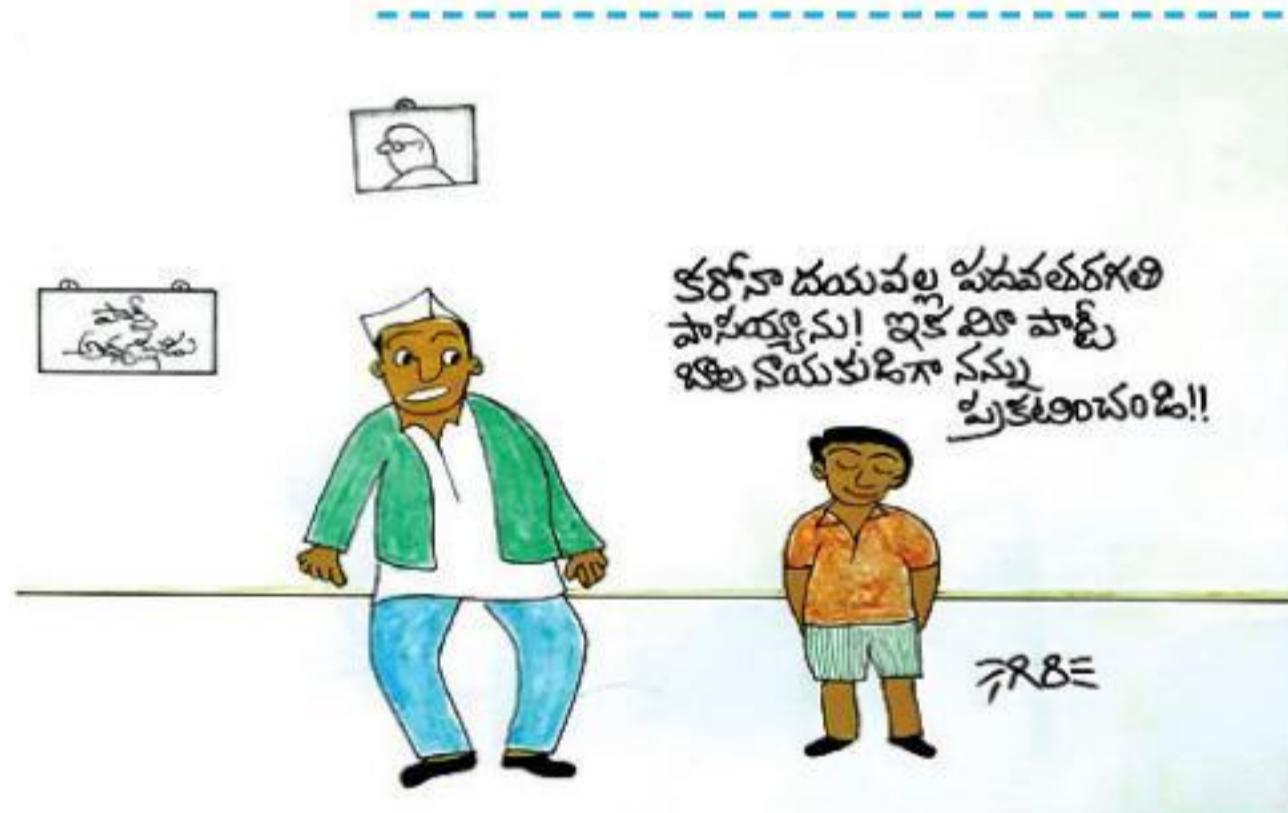

ప్రమాదకరం.

సేవ ఇండియా ఉద్యమం జరగాలి

నాడు కీట్ ఇండియా ఉద్యమ స్వార్తితో 200 సంగాల బ్రిటీషు పరిపాలకులను దేశం నుండి తరిమికొట్టాం. మనల్ని మనమే పరిపాలించుకుని, దేశాన్ని అభివృద్ధి చేసుకోగలం అని నినదించాలి. కానీ 75 సంగాల స్వతంత్ర భారతదేశంలో కాంగ్రెస్, బీజేపీ ప్రభుత్వాలు దేశ సంపదగా ఉన్న ప్రభుత్వ రంగాన్ని అమ్మకాలకు పెడుతూ ప్రైవేటు వారికి అప్పజిప్పారు. బీజేపీ మరింత వేగంగా ఈ పని చేస్తోంది. కార్బోరేట్ శక్తులకు ఊడిగం చేస్తూ, ప్రజల్ని బిచ్చగాళ్ళగా మారుస్తోంది. ప్రజల కొనుగోలు శక్తి పెద్దగా పెరగకపోగా, ముఖేష్ అంబానీ లాంటి కార్బోరేట్ వృక్షాలు ప్రపంచంలోనే అయిదవ అత్యధిక సంపన్ముఢుగా మారడమే దీనికి చక్కటి ఉదాహరణ. అందుకే ఇప్పుడు మనం కీట్ ఇండియా ఉద్యమ స్వార్తితో సేవ ఇండియా ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించాలి. దేశ సంపదను తెగనమ్ముతున్న స్వదేశీ పాలకుల నుంచి విముక్తి చేసుకోవాలి. జాతీయోద్యమ స్వార్తిని కొనసాగిస్తూ, దేశాన్ని దేశ ప్రజలను కార్బోరేట్ శక్తుల నుండి రక్షించుకోవాలి.

◆◆

పురుగు మళ్ళిందని అభ్యర్థం చెప్పుకుమ్మా! నా స్వీమానుభవంతో చెబుతున్న ఇవి నే అప్పటిల కురు పెబ్బుతెనని....!!

పుస్తి..! నా త్రైప్ తిరుపుతి వచ్చుద్దు...
కెండు టోలు పుట్టూ... క్రి... సక్కే...
ఈ కోజి పాంశుడు రాత్రికు..మర్లపోయి...!!

పొ ఇంగీస్ డ్రెస్సుగ్ బూల్లిచ్చో!
పొ బాస్ యాం ఇతర చాచుతోదో!

వెయిలీక

నమ్మకానికి చిరునామా నాన్న

పోర్ట్‌మర్ రోజున గుట్ట మీద అన్న సంతర్పణ జరుగుతోంది. పెద్దవాళ్ళు నడుచుకుంటూ వెళ్తంటే ఊర్లోని పిల్లలంతా ఎద్దల బండిలో బయలుదేరారు. మిట్ట పల్లాలతో, కంప చెట్లు మట్టి దిబ్బలు పెద్ద పెద్ద రాళ్ళతో దారి అంతా అస్తవ్యస్తంగా ఉంది. బండి నడిపే వ్యక్తి చాకచ్యంగా బండిని నడుపుతున్నాడు.

ఒక ఎత్తెన ప్రదేశంలోని మలుపు వద్ద చక్కం విరగడంతో బండి అటూ ఇటూ ఊగింది. బండి పక్కకి ఒరిగితే లోతైన ప్రదేశంలో పడే ప్రమాదం ఉండని బండి నడిపే వ్యక్తి గుర్తించాడు. ఎద్దులను చర్చాకోలుతో అదిలిస్తూ పగ్గాలతో లాగుతూ ఎలాగైనా ప్రమాదం నుంచి పిల్లలను రక్షించాలని శతవిధాల ప్రయత్నించాడు.

ప్రమాదాన్ని గుర్తించిన గ్రామస్తులు గట్టిగా అరిచారు. బండిలోని పిల్లలంతా భయంతో వణికారు. ఎగిరి దుముకుడా మనుకున్నారు కానీ దైర్యం చాలలేదు. ఇంతలో బండి నడిపే వ్యక్తి ఎలాగోలా కష్టపడి బండిని ఒక చెట్లు కింద నిలిపాడు. అందరూ హామ్మయ్య అని ఊపిరి పీల్చుకున్నారు. ఇంత జరుగుతున్నా బండిలోని ఒక ఆరేళ్ళ పాప ఏ మాత్రం తొణకలేదు బెణకలేదు. తనతో పాటు తీసుకొచ్చిన ఆడ బొమ్మకు జడ వేస్తూ ఉంది.

మిగిలిన పిల్లలందరూ ఆ పాప వద్దకు వచ్చి ‘ఇంత జరుగుతున్నా ఎలా దైర్యంగా ఉండ గలిగినావు, నీకు భయం కలగలేదా’ అని అడిగారు.

‘బండి నడిపేది మా నాన్న కదా, నాన్న నన్న ఎలాగైనా రక్షిస్తాడు అనే నమ్మకంతో దైర్యంగా ఉన్నాను’ అని బదులిచ్చింది.

ఆశ్వర్యపోవడం పిల్లల వంతు అయింది. ఈ సృష్టిలో తండ్రి అంటే కూతురుకి ఒక గట్టి నమ్మకం, భరోసా కదా అని గ్రామస్తులు అనుకున్నారు. కూతురు కోసం తండ్రి ఎన్ని కష్ట నష్టాలైనా భరిస్తాడని, ఆ ప్రేమ ముందర కొండంత కష్టాలు దూడి పింజలవుతాయని చెప్పుకున్నారు.

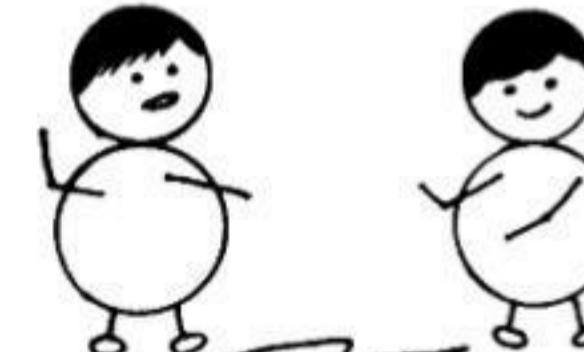
సంతర్పణ జరిగాక పిల్లలు ఆనందంగా కేరింతలు కొడుతూ కంటికి కనురెపు నాన్న, కంటికి కనిపించని కవచమే నాన్న అంటూ బండి నడిపే వ్యక్తికి బెల్లం పొంగలి తినిపించారు.

- ఆర్.సి. కృష్ణస్వామి రాజు, 9393662821

	$+$		$+$		$=$	18
	$+$		$+$		$=$	14
	$+$		$-$		$=$	02
	$+$		\times		$=$?

మీ అమ్మమ్మి
వాళ్ళాంటికి వెళ్లి
ఏమి చూసాచ్చావీరా!

అన్నంచెట్లు
చూసాచ్చానురా!

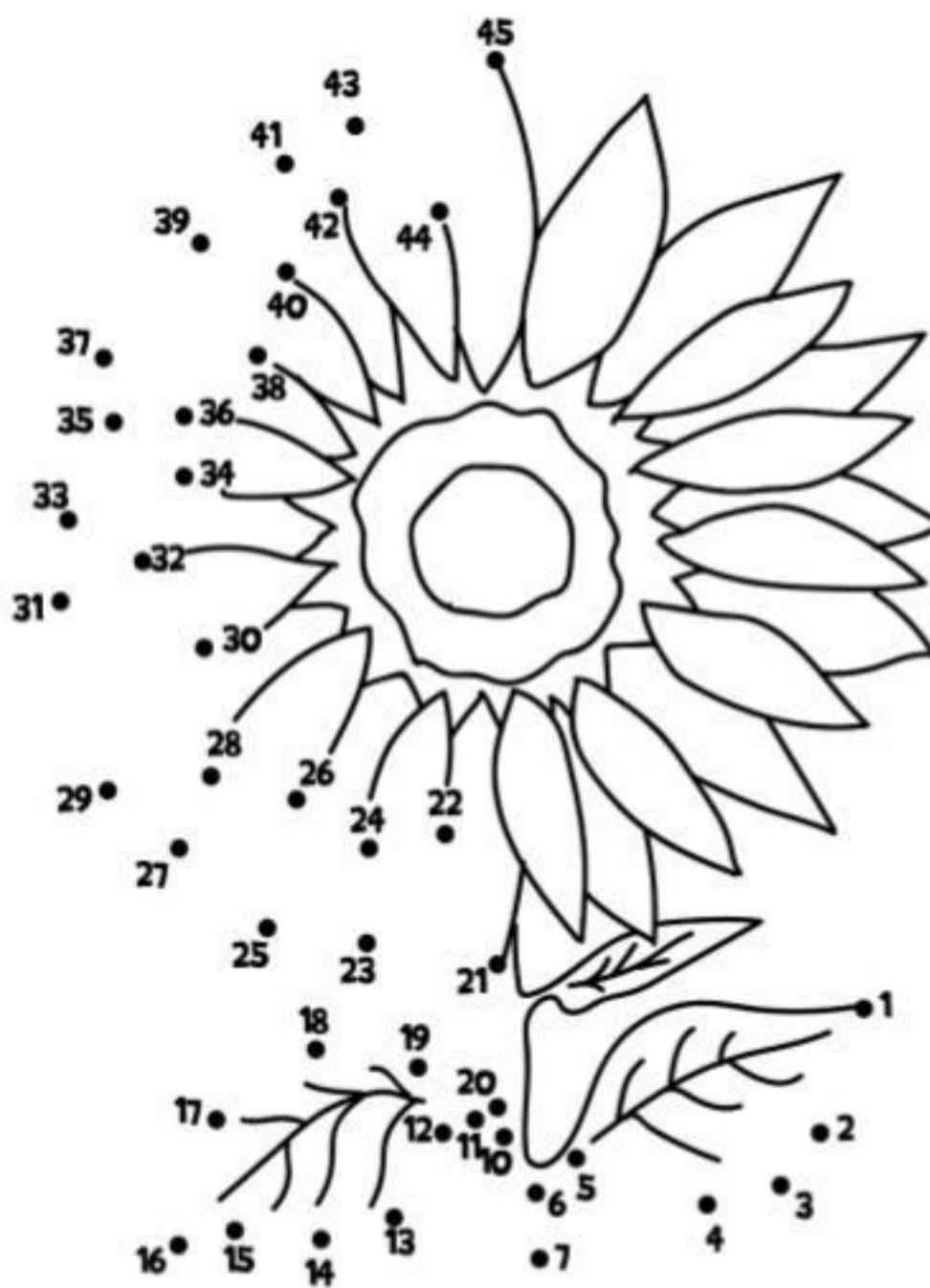

బుడ్డోడి తెలివి - 2 - పుట్టి గిరిధర్

పక్కన కనిపిస్తన్న బొమ్మలో లెక్కితేల్చండి
రకరకాల ఆకారాలు, వాటి
మొత్తాన్ని కూడితే వచ్చే సంబ్యలున్నాయి. దేనికి ఎంత
అంకెను ఉపయోగిస్తే ‘?’ దగ్గర సరైన సమాధానం
వస్తుందో టై చేయండి చూద్దాం...

తేడాలు ఒకెలా కనిపించే పైన ఉన్న రెండు బొమ్మలో ఎనిమిది తేడాలు ఉన్నాయి. అవి ఏవో కనిపెట్టండి చూద్దాం..

రంగులేద్దాం పైన కనిపిస్తున్న బొమ్మకు ఏమే రంగులు వేస్తే అందంగా ఉంటుందో వేసి చూద్దామా..

పైనున్న ఆకారం పూర్తిగా లేదు. ఆ స్థానంలో చుక్కలు, పక్కన అంకెలున్నాయి. చుక్కలు కలుపుకుంటూ వెళ్లే ఆకారం ఏంటో పూర్తిగా వస్తుంది. ట్రై చేద్దామా..

ఇంటికి దారేవి?

పక్కన కనిపిస్తున్న బొమ్మలో మూడు రంగుల వాహనాలు ఉన్నాయి. అవి మూడు అందులో కనిపిస్తున్న ఇంటికి తీసుకెళ్లాలి. దారి గందరగోళంగా ఉంది. సరైన మార్గమేంటో చూపించండి చూద్దాం..

చేటు వచ్చేనేని చెడునాడు దైవంబు మేలు వచ్చేనేని మెచ్చుదన్ను చేటు మేలు తలప జేసిన కర్కముల్ విశ్వదాభిరామ వినురవేమ!

నీతి పద్ధం

భావం : ఏదైనా కష్టం వచ్చినపుడు దైవాన్ని తిడుతారు. మేలు జరిగినపుడు తమ ప్రతిభ అని మెచ్చుకుంటారు. ఏదైనా జరగడం, జరగకపోవడం మన మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. మన ప్రయత్నంలోనే లోపం ఉండని తెలుసుకోలేక దేవుడిని తిడుతుంటారు. మంచి చెడులు మన ప్రయత్నంలోనివేనని, మనదే బాధ్యత అని గ్రహిస్తే ఆలోచనా విధానం పెరుగుతుందని వేమన భావన.

వేల ఏండ్ల నాటి మానవ ఆనవాళ్ళు

మిత్రులారా...మా బృందానికి ఏదైనా ఆసక్తి కరమైన అంశము ఉండంటే దానిని తెలుసుకోవాలనే ఉత్సాహం... కూతుపూలం అందరికంటే ఒక పాలు ఎక్కువే ఉంటుంది. ఆ ఉత్సాహంతోనే ఇప్పటి వరకు అనేక ప్రదేశాలు, అనేక అటవీ ప్రాంతాలు సందర్శించటం, అనేకానేక విషయాలపై పరిశీలన, పరిశోధన అనేది మా జీవన గమనంలో ఒక భాగమై పోయింది. అందులో భాగంగానే వెంకటాపురం దగ్గర ఉన్న అటవీ ప్రాంతంలో వేల సంవత్సరాల నాటి మానవుని ఆనవాళ్లు అన్వేషిస్తూ చేసిన ప్రయత్నంలో రాకాసి గుణ్ణుగా చెప్పుకునే రాతి మానవుని ఆనవాళ్లు బయటపడ్డాయి. చూడగానే మనని ఆకట్టుకుంటాయి. దీంతో వెంటనే మా కామెరాలో వాటిని బంధించాం. ఇదో మాటల్లో చెప్పలేని అనుభూతిగా మిగిలించింది. సందర్శించి ఫోటోస్ తీసుకోవటం మాకు ఒక వింత అనుభూతి నిచ్చింది.

అక్కడికి ఎలా చేరాలంటే :

అది నిర్మానుష్యమైన అడవి.. దాదాపు 200 నుంచి 300 మీటర్లు ఎత్తెనకొండ. దట్టంగా వున్న పొదలు, చెట్లు, రకరకాల వృక్షాలుతో పైకి వెళ్లటానికి దారి కూడా అర్థం కాని ప్రాంతం అది. కొండ ప్రాంతానికి వెళ్లాలంటే ముందుగా కామిని చెరువును దాటాల్సిందే. కామిని చెరువు ప్రకృతి సహజసిద్ధ అందానికి అర్థం పడుతుంది. అడవిలో నుంచి చిన్న రాతికొండ ఎక్కగానే అద్భుతమైన సౌందర్యంగా, రమణీయమైన సహజ సిద్ధ ప్రకృతి అందాలను నింపుకొని.. చెరువు దర్శనమిస్తుంది. కొండల మధ్య సహజసిద్ధంగా ఏర్పడిన చెరువు అది. చెరువు నీరు ఇంకి మరొక దగ్గర ఉచికి ఏర్పై పారుతుంది. ఆ నీరు రుచికి మినరల్ వాటర్ సరిపోవు. కొండక్కటానికి గిరిజన మేకల కాపారి సహాయంతో దారి వెతుక్కుంటూ ఎక్కటం ఒకింత సాహసమే.

కొండ ఎక్కుతుంటే రాక్షస గుణ్ణు (Dolmens)గా పిలువబడే వేల సంవత్సరాల నాటి మానవ జీవన ఆనవాళ్లు కనబడ్డాయి. వ్యయ ప్రయూసల కోడ్చి కొండక్కితే కొండ మీద

డజస్ కోడ్చి రాక్షస గుణ్ణు. కొన్ని వేల సంవత్సరాల చరిత్ర అక్కడ మరుగున పడి ఉన్నది. ఇన్ని ఏళ్ళ పాటు ఎండకి, వానకి, పక్కతి విలయాలను తట్టుకొని ఇంకా అవి ఉన్నాయంటే అక్కడకు మనుష్య సంచారం లేక పోవటము ఒక కారణం కావోచ్చు. ఇంతకీ అవి ఏమిటి అంటే రాతియుగం నాటి మనుషులు నిర్మించిన నిర్మాణాలు. మన వాళ్లు రాక్షసగుళ్లు అంటూంటారు. ఈ ప్రాంతం కొత్తగూడెం భద్రాద్రి జిల్లాలోని వెంకటాపురం మండలంలోని సూర్యాధికు గ్రామానికి చేరువలోని అడవిలో గుట్టలపైనే ఉంది. అంత బరువైన ఆ రాతి పలకల్ని అంత ఎత్తున ఉన్న కొండపైకి ఎలా చేర్చారు అనేది ఆశ్చర్యం కలగక మానదు. ఒకటా.. రెండా.. పైకి ఎక్కి చూస్తున్న కోడ్చి డజస్ కోడ్చి ఉన్నాయి. పరిశీలించే కోడ్చి బయల్పుడుతూనే ఉన్నాయి.

అప్పరూపమైన ఈ నిర్మాణాలు కాల గర్భంలో శిథిలమ వతున్నాయి. ఇలాంటి ప్రాచీన అవశేషాల్ని, రక్షించాల్సిన ఆవశ్యకత ఎంతైనా ఉంది. నాలుగు వైపులా బలమైన ఆధారాలుగా రాళ్ళను పేర్చి వాటి పైకప్పులా ఒకే పెద్ద రాయిని చాలా వెడల్పైన దాన్ని అమర్చారు. ఏటిని ఆంగ్లంలో అంటారు..

అయితే ఇవి tombs లేక జ్ఞాపక చిహ్నాలా? అని మిత్రులు సందేహం వెలిబుచ్చారు. అవి సమాధులు. వాటి కింద మట్టి పాత్రలో ఆస్తికలు ఉంచేవారని ఆ ఆస్తికలు ప్రకృతిలో కలిసి పోతాయని.. పురావస్తు శాఖ మిత్రుడు చెప్పినట్లు గుర్తు. బహుశా క్రీ.పూ. కొన్ని వేల ఏండ్ల నాడే ఏటిని నిర్మించి ఉండవచ్చు. ఇట్లాంటి ఎన్నో ప్రశ్నలకు సమాధానం దోరకాలంటే ఆయా అంశాలపై లోతైన అధ్యయనం జరగాలి.

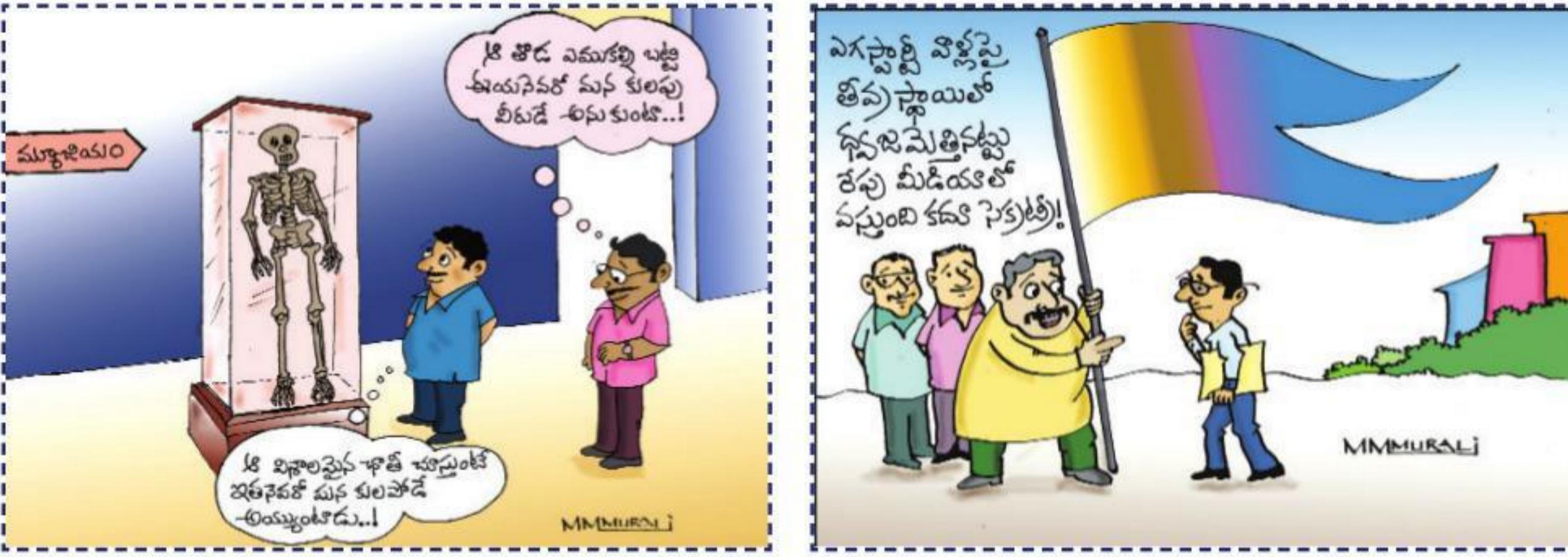
తన వయసును కూడా లెక్క చేయకుండా ఇలాంటి అంశాల పట్ల అత్యంత ఆసక్తి చూపే మిత్రులు జగన్ మోహన్రావు (60) (భద్రాచలం ITDA ట్రైబల్ మూల్జియం మూల కర్తృ), మరో మిత్రుడు శేషులతో పాటు శిష్యుడు వెంకు తో కలిసి బయలుదేరాము. నలుగురం పైకి ఎక్కుగలిగి కొన్ని ఫోటోలు తీయగలిగాం.

ఏమైనా మరోసారి ఈ ప్రాంతానికి వెళ్లి మరికొన్ని విషయాలు తెలుసుకోవాలి.

- కొండవీటి గోపి,

9247171248 / 8328626882

13 తరువాత...

వాళ్ళంతా గోడు గోడున ఏడ్చు కుంటూ పీకేసిన మొక్కల్ని తిరిగి నాటుకున్నారు. రెండుమూడు రోజులు కష్టపడి కాలిపోయిన గుడిశల అడుగున తిరిగి కొత్త గుడిశల్ని నిలబెట్టుకున్నారు.

వారం, పది రోజులకు మళ్ళీ వచ్చి చూసిన పారెస్ట్ డిపార్ట్మెంట్ వాళ్ళకు గుడిశలు తిరిగి ఎప్పటి మాదిరిగానే కనిపించడంతో ఒక్కసారిగా భంగుతిన్నారు.

“పీళ్ళనిట్లూ ఎన్ని రకాలుగా బెదిరించినా లొంగిరారు. ఎట్లలొంగదియ్యాల్నో మరింత గట్టిగా ఆలోచించాల్సిందే” అనుకుంటూ వెనుదిరిగపోయారు.

వాళ్ళు వెళ్ళిపోయిన తరువాత భయంతో వణికి పోతూ తన ఇంటిముందు కొచ్చిన గుంపు దిక్కు చూస్తూ “మనం అనుకున్నట్లు జంగ్లు తోల్లు, పోలీసోల్లు అంత తేలిగ్గ ఎన్నకు తగ్గరు. ఒకేల తగ్గుతరనుకుంటే పొరపాట్టద్ది. మన జాగ్రతల మనం వుండాల. అందుకేంజేస్తే మంచిగుంటదో మీరే సెప్పుట్టి” అంటూ గుంపు పెద్ద చిన ఆదెయ్య అడిగాడు.

ఎవరికి తోచింది వాళ్ళు చెప్పుకొచ్చారు.

అందరూ చెప్పింది విన్న తరువాత “గుంపుల సగం మంది

ఇండ్కుడ వుంటే, సగం మంది అడివికి పోయిరావాలె” అన్న తీర్మానం చేశాడు గుంపు పెద్ద. దాని ప్రకారమే అంతా నడుచుకోసాగారు.

వాళ్ళ ప్రతి కదలిక మీద నిఘూ వుంచిన పారెస్ట్ వాళ్ళ “ఇక ఇట్లూ లాభం లేదు” అనుకున్నారు.

అకస్మాత్తుగా ఓరోజు

కరకర పొద్దు పొడుస్తున్న సమయాన పోలీసు వాళ్ళతో పాటు బుల్లోజర్ని కూడా తీసుకుని వచ్చిన పారెస్ట్ వాళ్ళను చూసిన గుంపుకు వాళ్ళ ఉద్దేశమేంటో అర్థం కావడంతో వాళ్ళంతా ఒక్కసారిగా ఆలగోడు బాలగోడుగా ఏడ్చుకుంటూ డోజర్కి అడ్డంగా పడుకున్నారు. పోలీసులు, పారెస్ట్ గార్డులు కలిసి గుంపునంతా నిర్మాణింగా గుంజి ఆవలపడేసి కుంట కట్టను ఆనవాలు లేకుండా తెలిగించారు.

కట్టుతెగిన నీరు చూస్తుండగానే పల్లానికి పరుగలు తీస్తూ ఆడవిలో కలిసిపోయింది.

ఆ దొర్కన్యానికి చేప్పలుడిగిపోయిన గుంపంతా ఓ నిశ్చలన చిత్రమైపోయింది.

◆◆

7 తరువాత...

జనం.. జనం!! ఆ క్షణం అతని నిశ్శబ్దం అందరితో మాట్లాడింది.

అతను జెండా పునాదుల్ని చూశాడు. జనులంతా చూశారు. మెల్లిగా చూపుల్ని, మెడ కండరాల సహాయంతో లేపుతూ జెండా ప్రంభంపై అంచులోంచి ఆకాశంలోకి చూశాడు. సూర్యుడు వెలుగులో అది ఎర్రగా కనిపించింది. ఈ సూర్యుడెవరూ? మండేవాడు! మండే ప్రతి వాడూ సూర్యుడే అనుకున్నాడు. జనుల వైపు చూశాడు. గంబీరంగా ఉన్నారు. సూర్య కిరణాలు పులుముకుని ఎర్రని ముఖాలతో ఉన్నారు.

ఎంతో సంతోషించాడతను. జనుకు ఉల్లాసం కలిగిది. తన కవితల్లోని చరణాల్లా, చరణాల్లోని భావాల్లా జనులంతా చైతన్యవంతంగా తలలెత్తకు చూస్తున్నారు.

దేహపు సర్వ దుర్వాసనల్నీ ఒక్క సెంటుచుక్కతో దాచేసినట్లు, దేశపు దుస్థితినంతా ఒక్క తెల్లుబట్ట ముక్కతో దాచేయగల మన్మట్లు, కొందరు తెల్ల మనుషులు - బతుకుతున్న నిర్దీష్టలు! గాలి ఎటువైపోస్తే అటు ఊగులాడే, అన్యాయాలన్నీ దాచేయగల - తెల్ల కర్మణు!!

వాళ్ళ తలలు వంచుకుని విషయం విషమించిందన్నట్లు

చేతులు కట్టుకుని నిలబడ్డారు.

మహా కవి పైన కట్టిన జెండాను చూశాడు. మూటలూ ఉందది. తన గుండెలా ఉందది.

నిదానంగా తాడు లాగాడు. తన గుండె ముక్కలు రాలిపడ్డట్లు, ఇన్నేళ్ళ స్వాతంత్యంలో భద్రత లేని కోట్ల జీవితాల బతుకులు చీలిపోయినట్లు చెల్లా చెదురుగా పడ్డాయి - రంగు కాగితం ముక్కలు!

అందరూ తలెత్తి చూశారు. జరిగిన తప్పు గ్రహించారు. దేశంలోని స్వాతంత్యం లాగా, జెండా తలక్రిందులుగా ఉంది-

తెల్ల మనుషులకు కోపం వచ్చింది..! రాత్రి జెండా కట్టిన వాళ్ళ మీద దేశంలో ఉన్న అజ్ఞానుల మీద -

స్వాతంత్యానికి సంతాపంగా, తలలు వంచుకుని నిలబడినట్లుంది ప్రజ - ఒక్కసారి తోరణాలు పరికించాడు కవి -

ఇన్నేళ్ళ స్వాతంత్యం తరువాత కూడా, ఆకలితో మండిపోతున్న, మాడిపోతున్న కోట్ల మంది జీర్ణాశయాలటు వేలాడదీసినట్లు...

ఎర్ర రంగు కాగితాలు ఊగుతున్నాయ్!!

◆◆

వదకేళ 271

- గొట్టిపర్తి యాదగిరిరావు

1		2		3			4	5	
				6		7			
8						9			10
				11			12		
	13		14			15			
16				17			18		
19			20	21		22			
23			24		25				
		26		27				28	
	29			30					

ఆధారాలు

15) తమరు - 2

అడ్డం

- 1) ఆషాడం తరువాత - 5
- 4) దివిటి - 3
- 6) రావూరి భరద్వాజ నవల - 5
- 8) పశువులు తాగేది - 3
- 9) కోటలో వేసేది - 2
- 11) పునకం - 2
- 12) యుద్ధము - 3
- 13) పిల్లవాడు - 4

16) సగము - 2

17) కొత్త కాదు - 2

18) కరుణ - 2

19) అమెరికా అంతరిక్ష కేంద్రము - 2

20) ధాన్యము నిలువ వుంచే వోటు - 3

22) గణిత భిన్నముతో వచ్చే ఒక పదము - 3

23) మిలమిలలో సగం - 2

24) తరాజు - 2

26) పుట్టబాల్ ఆటలో చేసేది - 2

27) చివర తడబడిన పారాయణము

- 5

29) రథము - 2

30) కర్మాలు కోటను కొండారెడ్డి...

అని కూడా అంటారు - 3

నిలువు

1) శ్రమతో బతికేవాడు - 4

2) తడబడిన ప్రణతి - 3

3) ఎడిటర్ - 5

4) జైలు - 5

5) మీరు దింపేవి - 2

7) దిగువ నుండి పాడు - 2

10) సమూహము లాంటిదే - 5

13) నామకరణిత్వము - 4

14) ఏన్నార్, కృష్ణమారిల పాత సినిమా - 5

15) తండ్రికి తండ్రి - 2

16) పేరు లేనిది - 4

17) సర్వము - 2

18) దండలో పూలతో పాటు యిదికూడా వాడతారు - 4

21) రామదాసులో చివరి రెండక్కరాలు - 2

25) రాజులకు రాజు - 3

26) నభము - 2

27) దేవదాసు పార్వతిని యిలా పిలుస్తాడు - 2

28) శూన్యం లోపించిన ప్రాణం తలక్రిందులైంది - 2

గమనిక

- సమీక్షకోసం పుస్తకాలు పంపే రచయితలు, ప్రచురణ కర్తలు రెండు ప్రతులు పంపించాలి.
- రచయితలే సమీక్షలు రాయించి పంపకూడదు.
- పుస్తకాల మీద సమీక్షలకు సంబంధించి సంపాదకులదే తుది నిర్దిశ్యం. ఈ అంశంపై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలకు, ఫోన్సలో సంప్రదింపులకు తావు లేదు.

చిరునామా : సోపతి, సవతెలంగాణ, ఆదివారం

సంచిక, ప్లాట్ నెం. 21/1, ఎం. హెచ్. భవన్,

ఆజమాబాద్, ఇండప్రైయర్ ఏరియా, బాగ్లింగంపల్లి,

హైదరాబాద్-500020

వదకేళ- 270 జివాబు

1	ఉ	దో	2 గం		3 సా	4 కా	ర	5 ము	6 ఆ
ష		7 ద	ర	మ	లు		8 రి	వే	కా
స్ను	స	ర		జ			10 క్రి	పెం	శ
			11 గో	దా	వ	12 రి			13 ది యా
ఖు	గో	ళం		15 ర	హ	దా	16 రి		న
రూజు			17 యు				18 క్రూ	ర	ము
ర	వ్యం	20 త		21 రా	22 బి	డి			
ము		23 రు	24 బా	యి	లు		25 దా	26 న	27 ము
	28 క	వా	తు			సా	29 ర	క్రూ	సి
జూ	మా	త		31 మ	కు	ట	ము		గ

వదకేళ- 269 సమాధానాలు పంపినవారు : 1. సి.రాంబాబు, ఇబ్రహీంపట్నం (రంగారెడ్డి జిల్లా), 2. ఎన్.సుధిర్ శర్మ, హోలియా (నల్గొండ జిల్లా), 3. ఎం.కోటేశ్వరి, సూర్యాపేట, 4. టి.సరస్వతి, బాసర (ఆదిలాబాద్ జిల్లా), 5. ఎన్. శ్రీనాథరావు, మల్లకల్, (గద్వాల జోగుళాంబ జిల్లా)

వదకేళి పజిల్సి పూర్తి చేసి కరెక్ట్ సమాధానాలు రాసి పంపిన వారి పేర్లు ప్రకటిస్తాం.

కరోనా తీవ్రత చెప్పిన ‘వింతజీవి’

చైనా దేశంలో వూపోన్ మహానగరంలో పుట్టిన కరోనా మహామూర్ఖిని ప్రజలు ఎలా ఎదుర్కొంటున్నారో యిం నవలలో రేవంత్, హేమంతత్ పాత్రలతో చక్కగా చెప్పారు. మహా భారతంలోని 18 పర్యాల లాగే యిం నవల కూడా 18 పర్యాలతో రెండు తరాల కథలు ఆసక్తి కరంగా రాశారు. నత్తెయ్య, సాయిలు బావబావమరుదులు... వీరు ఆదిభట్టలో వుండేవారు. కాంట్రాక్టర్ సోమేశ్వర్ సాయిలును తాపీ మేస్తీ పనికై దుబాయి పంపడం, సాయిలు బాగా సంపాదించి ఇండియా వచ్చి కాంట్రాక్టలు చేస్తూ ఎదుగుతాడు..

శాంత వంగు, సత్యేయులకు సింధు పుడుతుంది - సాయిలుకు హేమంత్ కొడుకు జన్మించి పై చదువులకు అమెరికా వెళ్లి మాధవి అనే అమ్మాయిని పెళ్లి చేసుకుంటాడు. అక్కడ వీరి స్నేహితుడు రేవంత్ పెళ్లికి రావడం - చైనా గిఫ్ట్లు ఇవ్వడం - కరోనాతో రేవంత్ మృతి-వుద్యోగాలు పోవడంతో మాధవిని వదిలి హేమంత్ ఇండియా రావడం - ఇక్కడ వైజాగ్‌లో అతని మరదలు సింధుజా (పిఎస్) కల్కటర్ హేండాలో పనిచేయడం.. ఆమెకు పెళ్లి (ప్రపోజల్ చేసిన హేమంత్ను తిరస్కరించడం...) చేసి తన వృత్తిలో సేవా కార్యక్రమాల్లో బిజీగా వెళ్లిపోతుంది సింధుజ. గాంధీ హస్పిటల్లో చేరి కరోనాతో హేమంత్ మృతిచెందడం - కొడుకు కోసం తండ్రి సాయిలు ఎదురుచూపుతో నవల ముగుస్తుంది. కరోనా కట్టడి - జాగ్రత్తలు... అమెరికన్ కల్పర్ (విచ్చలవిడి తనం)ను నిరసించడం - ప్రేమ పవిత్రతను, భారతీయ వివాహ వ్యవస్థ గొప్పదనాన్ని, మన దేశ ప్రజల రోగ నిరోధక సామర్థ్యం - మన ఆహార విలువల గొప్పదనం ఇంకా బాగా ఈ నవలలో రచయిత చెప్పి వుంటే కరోనాపై రాశిన గొప్ప తోలి నవల అయివుండేది. ఏమైనా మధ్య తరగతి జీవుల మనస్తత్వాన్ని, సామాన్యుల ఆశల్ని - కోరికల్ని - నవలీకరించడం అభినందనీయం..

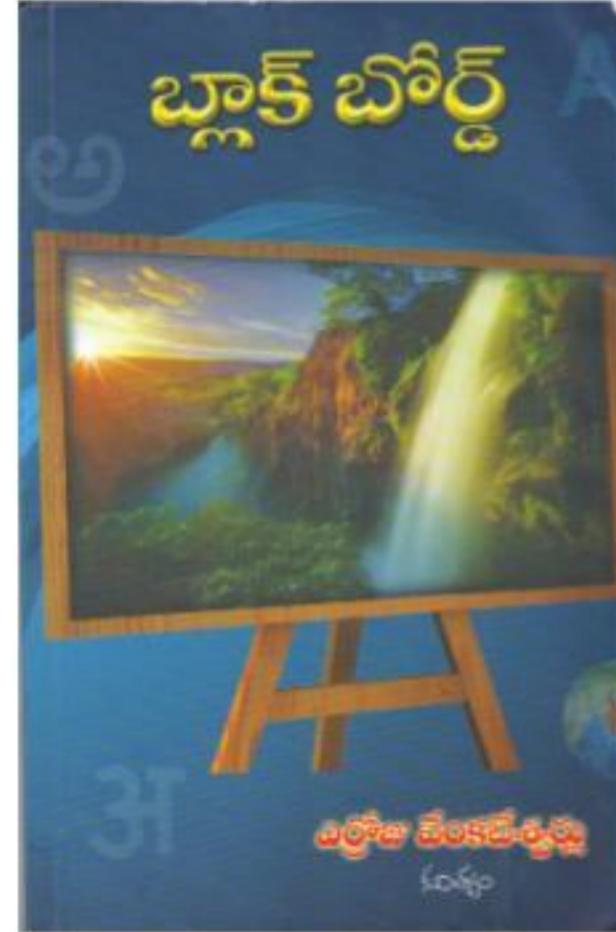
(వింతజీవి (వనల), రచన : ఎం.బాల గంగాధరయ్య, పేజీలు : 133, వెల : 150/-, ప్రతులకు : ఇం.నెం. 2-3-812, శ్రీ గణేష్ నగర, నాగోలు, పైదరాబాద్ - 68, సెల్ : 9849546762

- తంగిరాల చక్రవర్తి, 9393804472

ప్రతిఫుటన ఉన్న కవిత్వం

ఎల్రోజు ‘బ్లాక్ బోర్డ్’

కరోనా కాలంలో అఫ్ లైన్ క్లాసులు పోయి అన్ లైన్ క్లాసులు వస్తున్నాయి. ఈ కాలంలో బ్లాక్ బోర్డ్ గురించి మాట్లాడుకోవడం చిత్రంగానే ఉంటుంది. అలాంచిది బ్లాక్ బోర్డ్ కవిత్వం గురించి మాట్లాడుకునే అవకాశం కల్పించారు ఎల్రోజు వెంక టేష్టర్లు. శిర్మిక కవిత బ్లాక్ బోర్డ్లో ‘తరగతి కను గుడ్డుకు రెటీనీ/ దీర్ఘ చతురస్కారపు నీలి పలక / శిష్యసుమాల మాలకు సూత్రం/ విద్యార్థికి, గురువుకి మూడో కన్ను’ అంటూ తరగతి గదిలో బ్లాక్ బోర్డుకుండే ప్రాధాన్యతను తెలుపుతూ గురు శిష్యులను కలిపే వంతెనతో పోల్చుతారు. ఉపాధ్యాయుడిగా, అధ్యపకుడిగా తన విద్యార్థులకు, తండ్రిగా తన బిడ్డలకు ఏకాగ్రత గురించి ఎన్నో సార్లు చేప్పి ఉంటారు. ఆ ఏకాగ్రతను కవిత్తీ కరించడమంచే మంచిని చెడును బేరీజు వేసి లక్షంపై దృష్టి ఏలా కేంద్రి కరించాలో తెలుపుతూ రెండు కళల బంతుల్ని తైమ్ పాసుకు / పేజీల గోడలకు కొట్టడమేనా పతనం..?/ తల్లిదండ్రుల బాధకు గంటల తరబడి / పుస్తకాల గుదిబండను మోయడం కాదు’ అంటూ స్వప్తత ఇస్తాడు. ఉపిరిని పోసి ఇంతటి వాడ్చి చేసిన తన బాపు అమ్ములపై కవితా వర్షం కురిపించారు. తన ఆస్తిత్వాన్ని తెలిపే ‘గుండెల్లో కుంపటి’, సిల్వర్ ఫిలిగ్రీ వర్గుర్ కవితలతో స్వర్ణకార వృత్తిలో ఉన్న కష్టాన్ని కళకుకట్టినట్లు అక్కరబద్దం చేశారు. ఈ కవితల్లో అంతర్లీనంగా ఒక నిరసన, ఒక ప్రతిఫుటన ఉన్న కవిత్వం ఎల్రోజు వెంకటేష్టర్లు.

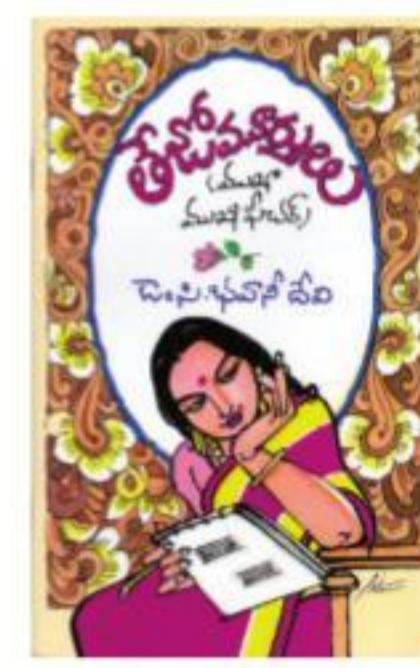

(బ్లాక్బోర్డ్ (కవిత్వం), రచన : ఎల్రోజు వెంకటేష్టర్లు, పేజీలు : 95, వెల : 100/-, ప్రతులకు : ఇ.జ్యోతిర్మయి, 2-231/6, సూర్యానగర -3, సీతారాంపూర్, కరించరి జిల్లా, తెలంగాణ.సెల్ : 9492557037)

- అనంతోజు మోహన్ కృష్ణ, 8897765417

అందుకున్నాం

తేజోమూర్తులు (ముఖాముఖి భీచర్), రచన : డా॥ సి.భవానీ దేవి, పేజీలు : 70, వెల : రూ. 70/-, ప్రతులకు : డా॥సి.భవానీ దేవి, హిమబిందు పభ్లికేషన్స్, 102, గగన్మహర్లు అపార్ట్మెంట్స్, దోమల్గూడ, హైదరాబాద్ - 29.ఫోన్ : 040-27636172

వలస చీమలు

ప్రపంచాన్ని నడిపించే ఊతం ఆశ
మానవజాతికి మహాదివ్యోపదేశం ఆశ
ఆశకు, మనిషి శ్వాసకు
ఎడతెగని బంధం
కన్నీళ్ళకు బానిసైన శ్వాస
తన కాళ్ళకు తగిలిన పాశాలను
గుండెలకత్తుకుంటుంది

స్వార్థం, దురాలోచనలతో
నిద్దర లేచిన మనిషోకడు
తన జాతికి బొంకుల రాజ్యంగాన్ని
అంకితమిస్తే
దోషిడి రాజ్యంలోని రాబందులన్నీ
చీకటినే తమ
జాతీయ గీతంగా పాడుకుంటాయి

ఆశ ను నమ్ముకున్న మెరుపుల చీమలు

కొండల్ని తొలచైనా సరే
దేశంలో అభ్యాదయాన్ని పండిస్తాయి
తమ చెమటను రంగరించి
తీర్చిదిద్దన సౌ ధాలను
నగరం భుజాలకు
ఉత్తరీయాలుగా వేస్తాయి
కాంక్రీట్ అరణ్యాలలో
మట్టి కనుమరుగొతుంటే
మట్టిలోనే శ్వాసించే చీమలు
మరో నేలలోకి వలస పోతాయి
రాబందులు భోంచేసిన
ఏనుగుల అవశేషాలతో
చీమలు లేని నగరాలు నిండిపోయాయి

- డా. చింతల రాకేశ్ భవాని, 9246607551

నేను

జ్ఞాపకాల రెక్కల్ని తొడుక్కుని,
ముసురుకున్న ఆలోచనల మీదుగా పైపైకెగురుతుంటాను!

ఓ పుస్తకం చదువుతూనో,
ఓ కవిత రాస్తూనో కళ్ళు
మూసుకుని ఉంటాను!
ఏదో పిలుపు,
పరుగెత్తి చూస్తే ఎవరూ ఉండరు!
ఏవేవో ఆలోచనలు మోస్తూ,
రాలిన ఆకుల చెట్ల కిందనుండి
నడుస్తుంటాను!
ఎండిన ఆకుల నుండి ఏవో శబ్దాలు,
వెతికిచూస్తే ఏమి ఉండవు!

చిక్కని చీకట్టో వెచ్చని వెలుతురు కోసం
వేచి ఉన్నప్పుడు,
మిఱుకుమిఱుకుమంటూ
ఏదో చిరుకిరణం!
తడిని చూద్దామంటే చేతుల్లేని
దేహమై నిలబడి ఉంటా!

నేనెవరో తెలుసుకునేందుకు,

నిశ్శబ్దాన్ని నిశ్శబ్దంగా వింటూంటా!
పదాలతో అడుగులేస్తా,
అక్షరాలలో చేరిపోతా!
నేనంటే కవిత్వమే,
కవిత్వమే నేనయిపోతా!
కవిత్వం అధ్యంలా మారిపోయి,
నన్న నాకు చూపుతుంటే,
ఆ కవిత్వాధ్యం ముందు
మైమరచిపోయి నిలుచుంటా!
పదాల్లో, పద్యాల్లో,
కవితల్లో ఉన్నది నేనేనని!
అక్షరమై ఉన్నానని
తెలుసుకుంటా!
పదాల గూటినుండి
కవితల్ని గువ్వల్లా ఎగిరేస్తా!

- వెంకటేశ్వరాన్, 9666851844

అలజడి

అత్యంత శీతలంలో అత్యధిక ఉప్పోగ్రత!
ధర్మ మీటర్ తక్కెడ తటపట!
ఆదివాసీ ఆశ్రమాలు అనుమానంతో హడలిపోతున్నాయి!
గిరిజన తాండూలు ఆకు రాలితే ఆదిరి పడుతున్నాయి!
రెప్పపాటు ఏమరిపొత్తెతే కనురెప్పకాటు తప్పదేమో? అనునిత్యం అప్రమత్తం!
పారాహంషార్!

నిత్య నిర్ఘంధం పునరావృతం! కాదా హుజూర్!

ఏ పుట్టలో ఏ పామున్నదో! ఎటు వైపు ఏ ప్రమాదమో!

గ్రీన్ సిగ్నల్ రెడ్ సిగ్నల్ కలగలిసి ఆవిష్కృతమైతే సైక్లోస్కోపు దర్శనమే!

జల్ జంగల్ జమీన్ నినాదం నీడేదీ?

చరిత్రగతిలో అంతర్ధానమైంది!

గిరిజన విశ్వవిద్యాలయం జాడేది?

ముక్కి మూలిగి పులుగు ములుగు తరలింది!

సమగ్ర గిరిజన అభివృద్ధి ఎటువైపు?

ఉత్తర దక్షిణల ప్రాపు!

“సరిహద్దుకివతల ఏం జరుగుతోంది?

వాలి సుగ్రీవుల యుద్ధం!

మావానాటే మావారాజ్ నినాదం మరీచికగా మారె!

అడవి అలజడి నిజమే!

నిపురుగప్పిన నిప్పే!

పుడమిపై అడవుల పెంపకానికి వాళ్ళ భూములే!

ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాలకు పులుల అభయారణ్యాలకు
మైనింగు కార్యకలాపాలకు నిర్వాసితులు వారే!

అరణ్యవాసులు అమాయకులే?

అనాగరికులు మాత్రం కారు!

అయినా ప్రతి సమస్యకు ఉంటుంది పరిష్కారం!

ఆదిత్యహృదయం చదవమంటుంది కాలం!

వసంతం సమశీతోష్ణమై పరిధవిల్యుతుందని భావం!

(అగస్టు 9 ప్రపంచ ఆదివాసీ దినోత్సవం)
- కరిపె రాజ్ కుమార్, 8125144729

అర్థం కాని పరిధి గ్రాండ్ కెన్యాన్

పేరుకు నదే.. అయినా ఆరు మిలియన్ సంవత్సరాల క్రితమే ప్రారంభమై 277 మైళ్ళ పొడవైన లోయతో ప్రకృతి సిద్ధంగా ఏర్పడి ప్రహిస్తున్నది అమెరికాలోని ఆరిజోనాలోని కొలరాడో నది.. ఆ నది పరివాహకంలోనిదే గ్రాండ్ కెన్యాన్.. దాదాపు 18 మైళ్ళ వెడల్పు, ఒక మైలు లోతుతో ఉంది. ఇప్పటికీ ఆ నది గమనం ఆ లోయ గుండా ప్రహిస్తోంది. ఇది పర్యాటకులకు ఎంతో వినోదాన్ని పంచుతున్న ప్రదేశంగా మారింది,

